

Незалежне Українське видання із статті Канади

ОТТАВСЬКИЙ ВІСНИК

серпень 2006. ч. 13

ПОДІЇ/ОГОЛОШЕННЯ/РЕКЛАМА

У цьому числі:

Що передувало 24
серпня 1991 року?

Сергій Грабовський:
День Свободи

Нова рубрика:
СВІТ ПОРУЧ

Ярослав Сватко:
За що боролись на
Майдані

СТОРІНКА НА
ВЕСЕЛО

Геннадій Сахаров:
ЗАБУТИЙ ГЕРОЙ
УКРАЇНИ

Владислав Терещенко:
СВІДКИ ХРИСТА

Oksana Bashuk Hepburn:
With such friends
and advisors
who needs enemies?

Хайді Стефанишин -
Українка в космосі

Я, Українець...

Я, багатий, я, розумний,
я, своєю працею заробив все,
що зараз маю, я, вірю в майбутнє
своєї держави — Я, Українець.

15 річниця Незалежності
15 річниця Незалежності

РАЗОМ НАС КАНКРЕТНО БАГАТО

30 липня 2006 року у віці 74 років помер знаменитий український художник-мультиплікатор Володимир Дахно - творець знайомого всьому світу іскрометного серіалу про трьох запорізьких козаків: «Як козаки куліш варили», «Як козаки сіль купували», «Як козаки наречених визволяли».

«Батько» мультиплікаційних козаків сам народився в Запоріжжі. Закінчивши архітектурний факультет КІСІ (із стін якого вийшло немало діячів мистецтва), він спершу працював по дипломній спеціальності,

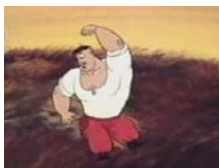
а в 1962 році став художником-мультиплікатором студії «Київнаукфільм», де і створив 23 стрічки, зокрема - "Козаків..." і не менш знамениту екранізацію «Енеїди» (1991). Став лауреатом

Державної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка. Останні півтора десятиліття життя майстра було затьмарене згасанням української анімації: фінансові проблеми стали на шляху творчості, і молоді українські художники і студії

опинилися перед нелегким вибором: робити тільки рекламу і політичні флешки - або приносити славу великим європейським медіакомпаніям.

Проте Володимир Дахно, що сам жив на пенсію розміром менше 300 грн. (близько 60 доларів), сподівався, що поступово українська анімація стане на ноги. В усякому разі, учнів він залишив прекрасних, а глядачі ще багато років насолоджуватимуться добрими і іронічними «мультиками» майстра. В. Дахна відзначили Державною премією ім. Т. Шевченка, нагородами міжнародних мультиплікаційних фестивалів. Та незважаючи на великий внесок у вітчизняне кіномистецтво, режисерові так і не вдалося реалізувати своїх задумів: зняти фільми «Як козаки у космос літали», «Як козаки криницю копали», «Як козаки сон бачили», мультсеріал на теми українських пісень, фільм про історію Києва, серіал до Олімпійських ігор 1996 року в Атланті, екранізувати повість «Сон про лісове озеро» Андрія Дмитрука. Хоч останніми роками митець жив доволі бідно та був незадоволений сучасним станом української мультиплікації, та все ж він не втрачав надії на її відродження.

Хто стоїть за телеекраном

Згідно зі звітом, який опублікувала асоціація громадських правозахисних організацій Українська Гельсінська спілка, більшість українських телеканалів належить вітчизняним і російським олігархам. Серед них експерти називають губернатора Чукотки, одіозного російського бізнесмена Романа Абрамовіча. Відповідно до документа, пан Абрамовіч опосередковано є акціонером телеканалу «Інтер». Загалом він контролює близько 43% його акцій. Такі цифри впливають із того, що Р. Абрамовіч володіє 49% акціями російського ОРТ, якому, своєю чергою, належать 29% акцій «Інтеру». Крім того, Абрамовіч – власник 41% акцій найбільшої російської сталеливарної компанії «Євраз Груп», що контролює 71% акцій «Інтеру». При цьому власником 71% акцій «Інтеру»

привселюдно називає себе партнер Абрамовіча – президент «Євраз Груп» Валерій Хорошковський. Цілком можливо, що вони підписали договір, який дає право В. Хорошковському стверджувати, що «Інтер» – його канал. «Акціонери «Інтеру» не мінялися, але ситуацію контролю змінено», – говорить пан Хорошковський, не пояснюючи подробиць угоди.

Заплутана система власників може стати перешкодою для виходу телеканалу на IPO. «В «Інтера» можуть виникнути проблеми. Раніше акціонери не хотіли розкрити справжню структуру власності каналу. Чому ви впевнені, що вони захочуть зробити це тепер?» – міркує експерт. Окрім того, на думку Ворнера, українському телеканалу, великою часткою якого володіють російські структури, вийти на IPO не так просто. «В «Інтері» занадто високий відсоток іноземного капіталу», – зазначає аналітик.

Звіт Української Гельсінської спілки також підтвердив, що народний депутат Рінат Ахметов є акціонером ТРК «Україна» через «Систем Кепітал Менеджмент», якій належить 90% телекомпанії. Остання контролює 13,1382% акцій телерадіокомпанії.

А власника корпорації «Інтерпайп» Віктора Пінчука згадано у звіті як опосередкованого акціонера тільки одного телеканалу з чотирьох йому приналежних – ICTV. Відомо, що він контролює також М1, «Новий» і СТБ. У звіті не фігурує й ім'я президента Федерації футболу України Григорія Суркіса, який контролює канали «ТЕТ» і «Тоніс». Серед їхніх акціонерів – і його брат Ігор.

Російські спецслужби контролюють український парламент і уряд.

Таку думку висловив экс-начальник головного розвідуправління СБУ Олександр Скіпальський в інтерв'ю, опублікованому в газеті "Дело". "Російські спецслужби працюють набагато ефективніше і професійніше наших спецслужб. Вони, безумовно, працюють і в Україні і на досить високому рівні, причому дуже делікатно", - сказав він. "Росіяни мають великий успіх, майже цілком контролюючи наш парламент, уряд, Збройні сили. Вплив на українську політику російської й американської розвідок складає 90% на 10%", - підкреслив Скіпальський.

У той же час він вважає, що президент Віктор Ющенко, "у силу відомих подій, приділяє СБУ найменше всіх попередніх президентів уваги". За його словами, секретаріат президента кілька місяців не читає матеріали, що готують розвідки. "Теперішні події — наслідок такої зневаги. МЗС, через амбіційності його керівника, теж не має потреби в послугах СБУ і розвідок. У результаті спецслужби України на сьогоднішній день працюють на 20% від свого потенціалу, та й то цю роботу використовують мінімально", - сказав він.

Скіпальський також розповів, що під час перебування Віктора Медведчука головою адміністрації президента, у СБУ його не любили. "Він був одним з тих, хто крім бажання Кучми штучно випускав із пляшки "джина протистояння "Схід-Захід України", - сказав Скіпальський.

Віктор Янукович розуміє, чому й за що він повинен дякувати Майдану. І говорить. "І дуже важливо, що саме в 2004 році люди вийшли на майдани і на площі. Ми з вами всі були не тільки свідками, але й учасниками тих подій. Про що казали люди? Вони казали про справедливість, люди казали про краще життя, про свободу... Це те, про що ми в своєму житті мріяли і мріємо. Ми хочемо будувати справедливую країну, ми хочемо будувати незалежну, демократичну країну. І що сталося після 2004 року? Перш за все, пішов процес очищення".

(Виступ на Круглому столі в Секретаріаті президента 3 серпня)

Хто б міг подумати, що дві діаметрально протилежні особистості від голови до кінчиків пальців, два Віктори - Ющенко і Янукович – лише через два роки опиняться в одній упряжці? Тепер вони вдвох вестимуть країну. Куди? Напрямок поки не визначаємо. Натомість пропонуємо повернутись в ті часи, коли від припущення про якість співіснування двох Вікторів, мабуть, колотило.

Йшов 2004 рік. Президентські вибори. Битва не

на життя, а на смерть. Ющенко йшов самовисуванцем від демократичних сил, які боролися з президентом Кучмою, а Янукович був уособленням саме цього режиму. Тоді вони не дуже ретельно підбирали слова, говорячи один про одного.

Янукович про Ющенка

Почалося все з 2003 року. Тоді в Донецьку Ющенку не дали провести зустріч з громадянами та розвісили образливі бігборди, порівнявши Ющенка з фашистом. Пізніше з'явилась інформація, що до цих плакатів мала відношення фірма, яку очолював один з синів Януковича. Таке звинувачення роздратувало тодішнього прем'єра і він порадив Ющенку: "Усі, хто сьогодні зайнятий політикою і хочуть гострих відчуттів і при цьому не розуміють, як до цього буде ставитися український народ, напевно, повинні запастися памперсами і не займатися політикою".

Але це було "квіточками", "ягідки" почалися під час передвиборчої кампанії. Вислів Януковича про козлів, що заважають жити, тепер стійко асоціюється з ним. Тоді, в жовтні 2004 року Янукович, який був тоді прем'єром, обіцяв, що його команда прийшла до влади надовго, і ніхто не зможе чинити їй перешкод: "Я вірю, що сильних і здорових людей набагато більше, ніж цих козлів, які нам постійно заважають жити!"

Пізніше, виступаючи на мітингу перед своїми прихильниками під час помаранчевої революції, Янукович кликав Ющенка на дебати і хотів образити, але мабуть, давно дивився мультфільми і все сплутав: "З цієї сцени, як і на дебатах, я закликаю цього шкодливого кота Леопольда пана Ющенка, зустрітись зі мною".

В грудні 2004 року Янукович, який довго не погоджувався піти на теледебати з Ющенком, бо вони розмовляють "різною мовою", заявив: "Всі в Україні вже переконалися, що Ющенко спочатку говорить щось, а потім від цього відмовляється. Він просто тріпає. Я вже казав, я викликаю цього труса на будь-які дебати".

А того ж місяця, відповідаючи на питання, чому "помаранчеві вовки знаходяться ще на волі," він відповів: "Я проти висловлення "помаранчеві вовки". Його потрібно замінити на "помаранчеві пацюки", бо вовк - дуже шляхетна тварина. Я його дуже поважаю".

Пізніше на теледебатах Ющенко вимагав сатисфакції за ці слова. Схоже, що "регіонали" не вміють вибачатись, бо слова Януковича означали дещо інше. Він виправдовувався і все пояснював тим, що, мовляв, помаранчеві ображають його

дружину: "У мене є дружина, як дружина... І коли її почали ображати, я на руськом языке скажу, мне ее стало очень жаль, и это естественно. Я просто подумал, что если позволяют такие выражения... Меня успокаивали мои друзья, те кто меня поддерживают, "ну вы успокойтесь, Виктор Федорович, зато мы теперь хорошо знаем, что нашим президентом никогда не будет руководить жена". Хотя я ее, конечно, очень люблю. Все оскорбления, которые были в мой адрес, и я это сказал в церкви перед иконой, что я всех прощаю. И я это сказал и сейчас повторяю..."

Ющенко про Януковича

Ще влітку 2004 року Ющенко всіляко критикував діяльність Януковича-прем'єра і звинувачував його уряд у постійних кризах. "Ті розчарування, в яких живе Україна – це тема каяття Януковича", - заявив Ющенко на День шахтаря в Луганську. "Україна живе в умовах криз – зернової, хлібної, енергетичної чи зовнішньополітичної. Це справа рук уряду, логіку якого я не розумію". "Я не підказую Віктору Федоровичу тему для каяття, але коли за одну ніч крадеться "Криворіжсталь", яку піднімали п'ять поколінь наших громадян... І різниця між найкращою запропонованою ціною і ціною зятя Кучми і донецького клану – 5 мільярдів", - зазначив тоді Віктор Андрійович. "І при цьому пояснюється вчителю, що не вистачає два мільярда, щоб зробити 237 гривень мінімальною зарплатою – це предмет каяття", - додав Ющенко. Тепер, слід розуміти, некомпетентність і "крадіжки" Януковича, Ющенку не муляють...

Одними з найпоширеніших слів у бік Януковича та його партії було висловлення "бандит". "Я думаю, що жулікам і бандитам в політиці нема чого робити. Не побудуєш свою політику на брехні, на грабунках, на мільярдах втрачених коштів, для мене, повірте, це не опозиція", - говорив Ющенко про Партію регіонів.

Під час передвиборчої кампанії Ющенко називав методи роботи влади, "методами, якими працюють бандити увечері в підворотнях". "По цих випадках, по закритих дверях, по тих молодчиках, що вчора ходили по площі, ми бачимо, як веде свою кампанію влада і Янукович. Знає він про це чи ні, але він як глава уряду і як кандидат від влади безпосередньо відповідає за те, що чиниться на місцях. Це зона, яку пропонують сусп-

(прод. на наступній стор.)

"Оттавський Вісник"

Незалежне українське видання із столиці Канади
У "Віснику" використані матеріали українських та зарубіжних ЗМІ
Позиція авторів не завжди співпадає з позицією видавців.

Всі матеріали, реклама, оголошення - подаються мовою оригіналу

Редакція, графічний дизайн та розповсюдження:

Богдан Малина, Володимир Катрушенко, Михайло Риндзак

Телефон: (613) 843-8206, e-mail: svit200@hotmail.com

Поштова адреса: 820 Forest St., Ottawa, K2B 5P9

веб-сторінка: <http://ov.ottawa-litopys.org>

(продовження з попередньої стор.)

пільству і після 31 жовтня", - заявив Ющенко у Бердянську, звинувачуючи владу в організації провокацій на його мітингах.

Він звинувачував уряд на чолі з Януковичем і в організації стеження за собою та своєю родиною, що називав кримінальним злочином. "Це є робота цього уряду – уряду Януковича, якому безпосередньо підпорядковане МВС та міністр внутрішніх справ Микола Білоконь", - стверджував Ющенко.

Ющенко багато разів згадував про судимості Януковича. "Мене турбує питання, чи не є проблемою для українців окремі епізоди з біографії людини, що претендує на найвищу державну посаду", - запитував він Януковича. "Я не люблю кримінальну владу. Я не люблю владу, яка живе "по поняттям", - стверджував він.

Або такий варіант: "У нас прем'єр-міністри діляться на тих, хто сидів у тюрмі, і тих, хто не сидів. Так от, я - прем'єр-міністр, який не сидів у тюрмі", - говорив Ющенко влітку 2004 року.

Звичайно, не міг не згадати Ющенко і того, що Януковича на посаду президента висувала прокумівська більшість. "Ви ж єдиний кандидат від сьогоднішньої влади! Вас же висували у кабінеті президента Кучми. Ви ж є Кучма-три, ви його краща дитина! Ви сьогодні так говорите про президента. Не плюйте в криницю, з неї прийде ще пити", - зазначив він під час теледебатів, які прикували до телевізорів всю Україну.

Тоді ж Ющенко дратувався, що Янукович не прислухається до думки інших людей: "Про що я жалкую, що ви не можете слухати, а значить змінювати свою позицію. Ви як глухар на току, що співає свою пісню і прикривається своїми виборцями".

Ця бесіда глухого із сліпим стала настільки популярною в народі, що пізніше країною поширилися треки з фрагментами промов обох Вікторів, покладені на музику.

Під час помаранчевої революції Ющенко звинувачував Януковича та нині його соратника Сергія Ківалова у фальсифікації виборів. Слідом за звинуваченням завжди лунав знаменитий лозунг Майдану "Бандити мають сидіти в тюрмах!".

В грудні 2004 року Ющенко категорично не бачив можливості присутності Януковича у своєму уряді. "Ми не розглядаємо за жодних умов варіант: Ющенко – президент, Янукович – прем'єр або член уряду. Это не по-мужски", - заявляв тоді він.

Тепер, два роки потому Ющенко та Янукович забули про "пацюків", "козлів" та "бандитів" заради "єдності держави". Таке собі поєднання вужа з їжаком. Зрозуміло, що якби Ющенко та його команда були здатні на дії, то Україна ніколи б не мала потреби у поверненні "професора", який не хоче бути в "апозиції"...

Оксана Коваленко

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Ridna Shkola & Lesia Ukrainka School in Ottawa
invite you to register your children for...

Ukrainian Language Classes - Grades JK-8**

Programs Offered:

Ukrainian & Ukrainian as a 2nd Language

** Also the High School Credit Program Grade 9-12 – that will be taking place WEDNESDAY evenings
6:30 – 9:15pm at Glebe Collegiate

Registration: September 9, 2006 9:15-11:15 am

LADY EVELYN SCHOOL

63 Evelyn Avenue, Ottawa

(one block south from Lees Avenue & Main Street)

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT:

MIROSLAWA BILANIUK 613-727-1331, mirka@ncf.ca
LIDIA CORMIER 613-591-0915, ldcormier@sympatico.ca

With such friends and advisors who needs enemies?

Oksana Bashuk Hepburn, Ottawa
25.07.2006

On political vacuum, western advisors, selling out Ukraine's energy, being the opposition and accountability OR With such friends and advisors who needs enemies?

Not since the possible intervention of Russian tanks to stop Ukrainians from electing their man during the cold days of December 2004, has Ukraine needed good pro-West advisers as much as it has recently. Kyiv is teeming with them and those from Russia. Russia's deserve their high per diems. Their protégées from the Party of Regions may/will form the government in Ukraine. Those offering advice to President Victor Yushchenko—at least those in the so called pro-West category—should be fired. The president's actions have been so bad, they defy understanding.

To begin, he created a political vacuum, one of the greatest hazards in politics. Yulia Tymoshenko, understood the danger and set out to cobble an Orange coalition as soon as her Block won the most seats among the three Orange parties in the March 26 elections. Instead of support, the president's Our Ukraine Party gave her grief. The on-again off-again talks protracted the vacuum for three months. It allowed the fraud, Victor Yanukhovich and his pro-Russia oligarch Party of Regions to snatch/ to nearly snatch victory from the Orange forces.

The political vacuum was an opportunity for Western friends to provide advice on how to move forward. Pressuring the President to do the right thing and give Ms. Tymoshenko the prime minister's job would have consolidated power and provided Ukraine with a reform-minded, pro-West government. Of immediate concern, it might have safeguarded Ukraine's energy sector from Russia.

There is little evidence of such mentoring taking place. Last March, before the election, I was assured by highly placed western advisors that the best thing for Ukraine would be a three-way coalition: Our Ukraine's president would be the national figurehead; the prime minister's job would go to Ms. Tymoshenko, or the Party of Regions; and the remaining one would become the speaker.

I was troubled by this scenario. What about punishment for the fraudulent presidential elections? What about the vast differences in policies? What about the Russia focus by the Regions? Who would form the opposition? None of this seemed to matter. Having helped to topple Communism in Ukraine in 1991; having prevented the fraudulent Victor Yanukhovich from stealing the presidency, some western advisors were ready to reverse these achievements. As it

turned out, no such reversal was needed. The Orange forces buoyed by Ms. Tymoshenko's significant victory had the numbers. They did not need to compromise with the Regions. So why did the President compromise by failing to act in a timely manner and creating a political vacuum?

A nasty joke is circulating in Ukraine. The president, boxer Volodymyr Klichko, football star Andrey Shevchenko are pushing strollers in the park; discussing the future for their baby sons. "Take a look at his jaw and big fists," Klichko says, "he has the makings of good boxer."

Shevchenko's baby is kicking up a storm with his legs. "Undoubtedly, my son will become a world-class soccer player." "What future awaits your son," they ask. Mr. Yushchenko? The president bends over, sticks his head into the stroller and replies "He's soiled his pants and he's quiet now."

History will not remember bad advisers. It may be unforgiving to the president for forfeiting an Orange government and taking Ukraine to the next level of democratic maturity. His popularity is below 10%. Many reasons are offered. It is becoming clearer by the day, however, that Ms. Tymoshenko was frozen out to accommodate Russia's control of Ukraine's energy sector. The people are horrified that currently the president is allowing questionable sales of Ukraine's energy assets to Russia—the four refineries, the most lucrative aspect of the energy sector. Even more inexplicable, is the possible ceding of control of the Ukrainian pipeline to Russia.

Had Ms. Tymoshenko been the prime minister of Ukraine's government, many believe this would not have happened. She would have fought Russia's control over Ukraine's energy assets and argued the danger of such concentration to the West.

It is hard to understand why the West, the United States in particular, would allow the political situation in Ukraine to deteriorate this far at a time when Russia's energy dominance is causing global concern and when it's political tone is turning bellicose. It is inconceivable that America and others fell asleep in Ukraine. Yet it happened. And, this is not the first time.

Recall, how the West, following the lead of the United States, agreed to centralize the nuclear capability of the former USSR--shared among Russia, Ukraine and Kazakhstan-- in Russia's hands. Also, how Ukraine's interests in joining NATO, some ten years ago were scuttled to accommodate Russia's objections. Bad decisions then; now, another bad one. Allowing Russia to gain control of the USSR's decentralized energy sector through the purchase of Ukraine's refineries and pipeline, gives Russia an energy advantage not just in Ukraine, but globally. Like the nuclear power and NATO membership, energy is a political weapon. It has just been handed to Russia. As the Ukrainians say—with such friends and advisers who needs enemies?

Ms. Tymoshenko appears to understand the importance of timely political moves and the danger of political vacuums. She understands the value of keeping energy control out of Russia's hands. She understands power. At the time when she still might have been the prime minister, she articulated clearly that she would not share power with the Party of Regions. It would need to become the government's opposition.

At that point in the Orange coalition talks, it would have helped enormously if knowledgeable Western friends and advisers had offered basic lessons of good democratic governance: an opposition to government ensures its service to the people rather than to itself. Such enlightenment might have made a difference. Instead, in the

president's quarters, there was much muddying of political waters with talk of sharing power and heading-up ministries and committees between the Orange forces and the Party of Regions. This talk continues.

After her right to lead the government was trumped by Oleksander Moroz, as much as by the political vacuum, Ms. Tymoshenko demonstrated once again her knowledge of how democracy works. Unlike the president's Our Ukraine members, she did not opt for the trough by pleading for left-over positions from the Regions. She recognized this would neutralize political effectiveness. Instead, she declared her intention to become the government's opposition.

This should serve her well. If she follows the western parliamentary model she will empower her team by creating a shadow cabinet, critically follow the government's policy, respond with better options, and be visible in the media as the alternative to the government. All of this to be ready when Ukraine goes to the polls again.

Ukraine is learning political lessons the hard way. Perhaps it's the only way. None the less, bad calls by politicians and advisers need accounting and given the developments of the last three months, heads should roll. This too, is part of learning how democracy works.

Oksana Bashuk Hepburn, consultant, travels regularly on business to Ukraine. She is authoring a book about these experiences.

Наші партнери в Дніпропетровську

<http://www.swichado.com/>

Літературно-художній альманах "Свічадо"

м. Дніпропетровськ

Ірина Фаріон. Правопис - корсет мови?

Український правопис та культурно-політичний вибір.

Доцент-філолог Львівської політехніки Ірина Фаріон присвятила свою книгу світлій пам'яті мовознавців - творців першого академічного й соборного правопису 1929 року, який репресувала більшовицька влада в 30-х роках ХХ сторіччя, а потім добила радянські правописні пізніших часів на догоду Москві. На зламі 80-90-х були спроби частково українізувати наш правопис. У останні роки минулого сторіччя Правописна комісія на чолі з директором Інституту української мови НАНУ Василем Німчуком намагалася впровадити нову редакцію правопису (проект 1999 року). Однак президент Кучма дістав з Москви розпорядження припинити ці експерименти - і 2002 року комісію Німчука розформували, а про людське око створили свіжу комісію Кураса - Кременя - Толочка. Позаторік ця комісія дещо "припудрила" теперішній правопис, який все ще залишається "дитям сталінських часів". Тож нам доведеться далі думати одне, говорити друге, а писати третє, щоб висловити свою думку. Авторка на багатьох прикладах доступно та цікаво показує, чого саме бракує, щоб наш правопис став справді українським.

Інтерв'ю з мовознавцем Іриною Фаріон читайте в наступних числах "ОБ"

15 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Найважливіші події в житті країни

►1991

24 серпня: Верховна Рада УРСР ухвалила Акт проголошення незалежності України. "За" проголосувала абсолютна більшість депутатів Верховної Ради

1 грудня: на референдумі 90,3% українців проголосували за незалежність. Одночасно відбулися **вибори президента України**, на яких тодішній голова Верховної Ради **Леонід Кравчук** набрав 62% та переміг лідера Народного Руху В'ячеслава Чорновола (25%)

►1992

10 січня: Запроваджено купоно-карбованці, вони прийшли на зміну вікріпним "карткам споживача". Початок гіперінфляції – за чотири роки купоно-карбованці знецінилися в понад 700 разів

1 грудня: Україна отримала домен .ua, початок епохи українського Інтернету

►1994

14 січня: Леонід Кравчук підписав **заяву про ліквідацію всієї ядерної зброї**, що залишилася в спадок від СРСР. Гарантії безпеки України стали Росія та США

24 лютого: фігуристка **Оксана Баюл** завоювала першу олімпійську золоту медаль в історії незалежної України

10 липня: **Дострокові вибори президента**. У другому турі **Леонід Кучма**, набравши 52% голосів, переміг **Леоніда Кравчука** (45%)

►1995

1 січня: Початок **ваучерної приватизації**, виникнення інвестиційних фондів, стихійне скуповування майнових сертифікатів на базарах

18 липня: **Похорон Патріарха УПЦ (КП) Володимира** в Києві закінчився сутичками між віруючими та міліцією. В підсумку Патріарха поховали на тротуарі перед входом у Софійський собор

►1996

28 червня: "Конституційна ніч". Верховна Рада ухвалила новий Основний закон

2 вересня: Запроваджено національну валюту – **гривню** (1 USD = 1,82 грн.). Упроваджені 15 днів грошової реформи купонокарбованці обмінювалися за курсом 100 000 карбованців за 1 гривню

16 листопада: дебют у професійному рингу **Віталія та Володимира Кличків**, які згодом вибороли усі найпрестижніші титули у світі боксу

►1997

2 липня: Відставка з поста прем'єр-міністра **Павла Лазаренка**. Початок **найбільшого корупційного скандалу** в історії України. 3 грудня 1998 р. Лазаренка заарештувала поліція Швейцарії, а 10 лютого 1999 р. – поліція США

19 листопада: **Перший український космонавт Леонід Каденюк** полетів у космос на американському шатлі "Колумбія"

►1999

25 березня: В автокатастрофі загинув лідер НРУ **В'ячеслав Чорновіл**. Загадкових обставин цієї смерті досі остаточно не з'ясували

Улітку "Динамо" (Київ) продало свого найкращого футболіста **Андрія Шевченка** італійському "Мілану" за рекордну суму – 25 млн. USD

14 листопада: **Леонід Кучма** вдруге став президентом, набравши в другому турі понад 56%. Його суперника Петра Симоненка підтримали майже 38%

►2000

16 вересня: У Києві зник відомий опозиційний журналіст **Георгій Гонгадзе**

28 листопада: **Касетний скандал**. Олександр Мороз у парламенті заявив, що існують "плівки майора Мельниченка", які свідчать про причетність президента України до вбивства Г. Гонгадзе

►2001

23 червня: Візит Папи Римського **Івана Павла II** в Україну. Богослужіння у Львові збило близько 2 млн. віруючих

4 жовтня: Зенітна ракета С-200, яку випустили українські військові, випадково збила пасажирський Ту-154 над Чорним морем. Загинули 78 громадян Росії та Ізраїлю

►2002

31 березня: **Перші вибори до Верховної Ради за змішаною системою**. Опозиційний Блок Віктора Ющенка "Наша Україна" переміг, набравши 23,6%, але й далі залишився в опозиції

27 липня: **Скинівська трагедія**. Унаслідок падіння літака Су-27 під час авіашоу у Львові загинули 77 людей, із них 28 – діти

►2004

16 травня: **Руслана Лижичко** перемогла на конкурсі "Євробачення" з пісню "Дикі танці"

22 листопада: **Помаранчева революція**. Масові мітинги в багатьох містах, люди вийшли на них через фальсифікацію результатів виборів. У центрі Києва зібралося близько 1,5 млн. осіб

►2005

23 січня: **Віктор Ющенко** прийняв присягу Президента України на Пересопницькому Євангелії

4 лютого: Жінка вперше стає прем'єр-міністром, за **Юлією Тимошенко** проголосувала рекордна кількість депутатів – 373

19 липня: 19-річний син президента **Андрій Ющенко опинився в центрі скандалу**, йому закинули надто розкішний стиль життя. Вперше в Україні поведінка дітей високих посадовців стала предметом широкого обговорення

►2006

1 січня: **Політична реформа**. Повноваження президента країни суттєво обмежили на користь парламенту і прем'єр-міністра

9 червня: Національна збірна України вперше взяла участь у фінальній частині **чемпіонату світу з футболу** і дійшла до 1/4 фіналу, де поступилася збірній Італії

4 серпня: Верховна Рада обрала прем'єр-міністром лідера Партії регіонів **Віктора Януковича**

США розчарувалися в Україні

Україна і надалі залишилася зі своїми проблемами - це, зокрема, поправка Джексона-Веніка, яка тягнеться ще з часів "холодної війни" між США та СРСР. Звичайно, таке формулювання питання не є новою, експерти та політики досить часто озвучують цю тезу. Ні, сказати, що "медовий місяць" у двосторонніх відносинах України та США закінчився, було б неправдою. Там, як і раніше, знаходять час у своєму щільному графіку для гостей із України й "на камери" заявляють про стратегічне партнерство. Але факт залишається фактом - захоплення від Помаранчевої революції у Вашингтоні минуло, а загальна радість мешканців Білого дому змінилася на холоднокровне вичікування. Американці, звісно, були б раді не добряче критикувати і запитати, де анонсовані під час революції реформи, але вони змушені себе стримувати. Оскільки, визнавши проколи нашої теперішньої влади, вони у

такий спосіб би заявили про фіаско мирних революцій, які так гаряче підтримує команда Буша. З іншого боку, наше керівництво теж має зізнатися в тому, що привезло американцям лише ще один мішок обіцянок. І навіть злива заяв про досягнуті домовленості, зокрема про співпрацю з національним космічним агентством США щодо космічних програм, - це радше видавання бажаного за дійсне.

CHIN Radio - 97.9 FM

Українська радіопрограма в Оттаві

П'ятниця з 10:00 до 11:00 вечора та субота з 8:00 до 9:00 ранку

А також на Інтернет-сторінці:
www.chinradio.com

Українська музика, інтерв'ю з цікавими людьми, різні події та новини в оттавській українській громаді

Нитка розслідування отруєння Віктора Ющенка тягнеться до російських спецслужб. Його, як з'ясували поки, намагалися отруїти декілька разів впродовж місяця і використовували для цього не одну, а дві смертельні речовини. Про це пише відомий британський журналіст Том Манголд в австралійській газеті "The Age".

Після поїздки до Києва журналіст прийшов до висновку, що роль закордонних спецслужб, західних та російських, в українській помаранчевій революції може бути більшою, ніж вважалося досі. На думку Тома Манголда, саме завдяки скоординованим зусиллям СБУ, української військової розвідки, ЦРУ та МІБ, тобто британської зовнішньої розвідки, вдалося попередити збройний конфлікт, який міг виникнути в Україні.

Розпочалося все із російських спецслужб, до яких, на думку Тома Манголда, тягнеться нитка розслідування отруєння Віктора Ющенка. Його, як з'ясували поки, намагалися отруїти декілька разів впродовж місяця і використовували для цього не одну, а дві смертельні речовини. Останню смертельну дозу отрути, розміром з макове зернятко, Віктор Ющенко, як вважає британський журналіст, отримав 5 вересня під час вечері із генералом СБУ Ігорем Смеском та його заступником Володимиром Сацюком.

За даними Тома Манголда, Смеско не підозрював про змову. В ній зізналися кухар та кельнер, які готували та подавали вечерю, вони, як важливі свідки, були вивезені з країни людьми Віктора Ющенка.

В інтерв'ю британському журналісту професор Микола Поліщук, член спеціальної комісії Верховної Ради з розслідування цієї справи, сказав, що план був дати смертельну дозу для того, щоб Ющенко помер на другий день. І його поховали ще до того, як розтин міг би засвідчити присутність діоксину та іншої отрути – ендотоксину. Тільки те, що Ющенко вирвав по дорозі додому, врятувало йому життя, вважає професор Поліщук.

Те, що у Києві не готувалися до чесних виборів, у Вашингтоні та Лондоні зрозуміли набагато раніше. Обидві столиці повторювали лише одне: ми не маємо улюбленців серед кандидатів, але нас хвилює законність виборів. Всередині літа вони дали зрозуміти президенту Леонідові Кучмі, якого до того часу вже підозрювали у багатьох брудних оборудках, та його соратнику Вікторові Медведчуку, що спроби фальсифікації матимуть погані наслідки.

Для того, щоб у Києві зрозуміли, що розмова серйозна, один із бізнесменів, близьких до президента Кучми, не зміг отримати американської візи для поїздки у США. Окреме особисте попередження про те, що він не зможе в'їхати до жодної західної країни, отримав міністр внутрішніх справ генерал Микола Білоконь. Однак це не зупинило ані Кучму, ані його прихильників від того, щоб зайнятися такими відкритими та нахабними виборчими махінаціями, які були легко помічені сотнями незалежних спостерігачів.

"Вони не могли виграти інакше", - пояснив британському журналісту один з київських оглядачів. Президент Росії Володимир Путін також вирішив підтримати кандидата від української влади. Але, якщо Кремль і брав участь в українських подіях, то західні розвідки виявилися спритнішими, доходить висновку британський журналіст. Західні спецслужби, як пише Том Манголд, використовували інші технології – вони стежили

за українською владою за допомогою супутників, підслуховували розмови та використовували старі відомі "брудні трюки". В центрі мережі, що включала частину офіцерів української СБУ та спеціально присланих до київських посольств працівників ЦРУ та МІБ був Олег Рибачук, близький соратник Віктора Ющенка.

Головним джерелом інформації для опозиції були українські спецслужби. Вони передавали інформацію Рибачуку, а він передавав її до американського та британського посольства. Коли ж, попри всі попередження, стало зрозуміло, що "перемогу" Віктора Януковича забезпечують масштабні фальсифікації, країна стала наближатися до конфлікту. Сотні тисяч людей вийшли на вулиці. Західні експерти вважали, що найголовніше – уникнути провокацій, і якщо витримає молодь, витримає вся країна. Тому майже військову дисципліну забезпечували на Майдані підготовлені активісти "Пори", а за порадою західних спецслужб агресивність натовпу гасили безперервні рок-концерти.

В таборі Кучми-Януковича вирішили спровокувати прихильників Ющенка появою донецьких шахтарів, але вони приїхали вже такими п'яними, що не були здатними навіть на провокацію. У штабі Януковича кажуть, що горілкою їх накачали також за порадою західних спеціалістів.

Коли не вийшло стравити між собою виборців з різних таборів, влада пішла на відчайдушні кроки – вирішила придушити демонстрації за допомогою зброї. Вечері 28 листопада близько 13 тисяч військових міністерства внутрішніх справ підняв по бойовій тривозі наказ генерала МВД Сергія Попкова. Але вірних режиму людей було мало вже і у цьому міністерстві. Через 45 хвилин телефони західних дипломатів розривалися від повідомлень про те, що війська вирушили до Майдану Незалежності. Незважаючи на ніч та туман, сателітні зображення підтверджували рух колон до Києва.

За даними, на які посиляється британський журналіст, американський посол повідомив про це державного секретаря США Коліна Пауелла. Той подзвонив до Кучми, який не брав слухавку. Тоді посол США подзвонив до зятя Кучми Віктора Пінчука і сказав, що президенту не вдасться відкрутитися, не відповідаючи на дзвінок з Вашингтона.

У кількох телефонних розмовах та зустрічах Кучмі, Медведчуку та Попкову повідомили, що значна частина військових та СБУ вийшли з-під контролю уряду. Останній удар Кучмі завдало повідомлення від генералів СБУ про те, що вони збираються охороняти "невинних цивільних". На закінчення Том Манголд зауважує, що перемога помаранчевої революції, безумовно, належить самим українцям, але її святкуватимуть і ті люди на Заході, які вважають, що демократії інколи потрібний обережний поштовх для того, щоб 48 мільйонів людей могли скористатися нею вперше у своєму житті.

УП

Від "УП". Пан Манголд дійсно є відомим журналістом. Українці мають пам'ятати його після документального фільму про вбивство Георгія Гонгадзе для BBC. Завдяки цьому фільму, майор Мельниченко вперше з'явився на телеекрані. Проте той фільм довелося переробити після першого ж показу через любов журналіста до сенсацій. Пан Манголд в першій версії фільму з посиланням на Мельниченка зробив висновок, що Кучма намагався продати Саддаму Хусейну не тільки "Кольчуги", а й ракети з атомними боеголовками(!). У виправленій версії фільму, згодом, цієї нісенітничі вже не було.

СВІДКИ ХРИСТА?

Кожна релігія має свої реліквії. Християнство не виняток. Україна, незважаючи на сучасну мозаїку різних конфесій, є християнською. Але чи знають українці про християнські реліквії, які зберігаються у різних місцях? Пропонуємо нашим читачам наступну статтю. А хтось захоче поїхати пересвідчитись сам.

Перші християни благоговійно зберігали, часто ризикуючи життям, святі речі із земного життя Спасителя. Історія їх віднайдення, зберігання — чудесна, дивна, і викликає водночас духовні трепет і сум, вдячність і радість. Початок історії збереження реліквій Ісуса за зрозумілих причин мало вивчений, проте існує християнське передання про ті святі перипетії. Починаючи ж із IV—VI століття, історія багатьох реліквій простежується чітко.

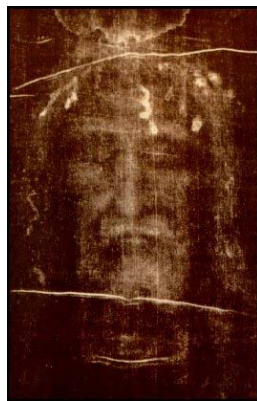
За одним християнським переказом, Богородиця, котра добре зналася на різних рукоділлях, виткала для малого Ісуса хітон із прекрасного м'якого, тонкого верблюжого волосу. З дитинства Ісус ходив у ньому, і носив його усе земне життя. Хітон рудувато-коричневого кольору, довжиною 142 і шириною майже 116 сантиметрів, без швів. Найстаріший документ, у якому згадується цей одяг, — Charta Hugonis (1156). Архієпископ Хью Руанський засвідчує, що у казначействі церкви Бенедиктинців в Аржантьой зберігається з давніх часів *Sarra pueri Jesu* (предмет одягу Дитини Ісуса). Того ж року святий хітон було виставлено для поклоніння віруючих, архієпископ оголосив індульгенцію паломникам.

Починаючи десь із XIII століття, аржантьойську реліквію стали вважати і як *Tunica inconsutilis* (туніка без шва), в якій був Христос під час Страстей. І справді, цей одяг вкритий плямами, як від крові. За легендою, хітон Ісуса на початку IX століття франкському королю Карлу Великому подарувала захисниця пошанування святих ікон і реліквій візантійська імператриця Ірина. Тоді його і привезено з Константинополя до Франції. Імператор помістив його на зберігання у місті Аржантьой (біля Парижа), де він знаходиться дотепер. Французька революція створила загрозу існуванню реліквій. Після пограбування Бенедиктинського жіночого монастиря хітон Христа у 1791 році було вперше перенесено звідти до парафії. У 1793 році її пастир, побоюючись, що святиню заберуть і сплюндрують, розрізав хітон на частини і заховав у різних місцях. Через два роки чотири частини — одна велика і три менші —

було знайдено і повернено до церкви. Можливо, тому нині знову цільний одяг має рукави тільки до ліктів.

У 1865 році реліквію перенесено до нового аржантьойського храму. Приблизно з початку XIX століття його почали визначати просто як туніку без шва, заперечуючи право церкви з німецького міста Трір називати свою реліквію *Tunica inconsutilis*. Науковці, однак, вважають, що вона є справжнім одягом Ісуса Христа. В свою чергу прибічники Трірської традиції стверджують, що аржантьойський одяг — *Sarra pueri Jesu*.

За християнською традицією, що підтверджена старими документами, імператриця Римської імперії св. рівноапостольна

Олена, що захоплено збирала християнські реліквії, відправила до свого рідного міста Трір (що знаходиться на кордоні з Люксембургом і у християнській ієрархії того часу перебував на другому місці, поступаючись тільки Риму) декілька святих реліквій, серед них і туніку Христа. Найдавнішими свідченнями про цей факт є древня табличка із слонової кістки (деякі вчені датують її V—VI століттям, інші — більш раннім віком), що зберігається у казначействі трірського собору і в якій йдеться про перенесення реліквій до Тріра завдяки св. Олені, і «Диплом Сильвестра», який знаходиться у древньому архіві міста, надісланий Римським Папою Сильвестром I (314—335 роки, коли він займав папську кафедру) до трірської церкви.

Близько 1100 року мешканці Тріра були переконані, що у них зберігається одяг без шва, який належав Христу, і цей одяг подарований св. Оленою. У Житті св. Агрітіуса, єпископа Трірського, написаного у XI столітті (перед 1072 роком), згадується про реліквії, надіслані св. Оленою Агрітіусу до Тріра. Відомо з «надійної традиції предків», що один час набожний єпископ Трірський хотів відкрити ковчег реліквій, який зберігався у казначействі собору. Там знаходився і одяг Господа, відносно якого одні говорили, що це — туніка без шва, а інші — що це Багрянниця, у яку зодягнули Ісуса під час Його Страстей.

Археологічні дослідження 1890 і 1891 років показали, що «матеріал простої коричневого кольору тканини — судячи з усього, льон або бавовна». На одязі не знайшли жодних первинних швів, він є цільнотканним. Одяг на вигляд древній і місцями є начебто потертим — часті блуваті плями на темній тканині. Він трохи менший від аржантьойського хітона, рукава теж по лікоть.

У 1196 році туніку Христа було урочисто переміщено архієпископом Йоганном I із каплиці собору св. Миколая до щойно освяченого ним соборного вівтаря. Помічник єпископа Йоганн Енен склав на початку XVI століття месу, присвячену *Tunica inconsutilis*.

Найвідоміші демонстрації туніки Христа відбулися у XIX столітті. Перша — з 18 серпня по 6 жовтня 1844 року. Великі юрми паломників — у цілому більше мільйона — потягнулися з усіх усюд до Тріра. Чудесно зіцїлилися багато людей. Друга демонстрація відбулася з 20 серпня по 4 жовтня 1891 року. Паломників нараховано 1 925 310. Того року Папа Лев XIII офіційно проголосив святиню як *Tunica*

Живі скульптури

inconsutilis і надав індульгенцію її пїлігримам. У 1894 році єпископ Корум, що влаштовував цю останню експозицію, видав перелік чудес і Божої допомоги, пов'язаних з нею.

До Середньовіччя християнські реліквії ще не встигли широко розійтись світом, і часто святині збиралися в одному місці. Близько 803 року абат Ангільберт перераховує реліквії свого монастиря (зі списку наведено тільки реліквії Христа): «пояс Господній, одяг Його, Його сандалії, ясла Його, губка, з якої Його було напоєно, камінь, на якому сидів Ісус Христос, коли наситив п'ятьма хлібинами двома рибинами 5 тисяч чоловік,

свічка, що світила при Його народженні, реліквії з гори Фавор». Дошки ясел Ісуса, що за легендою були знайдені і духовно перевірені св. Оленою, приблизно 1100 років зберігаються у великій урні з кристалю і срібла у базиліці св. Марії Маджоре у

Римі, де є чимало християнських реліквій. Також у Римі зберігається й інша колиска, витесана Йосипом, і сорочка Немовляти, зроблена руками його матері. Можливо, одяг, згаданий у цьому документі, — той, що зараз зберігається у Ватикані, у скарбниці святих реліквій Христа. Нинішнє місцезнаходження деяких із перерахованих святинь невідомо.

5 листопада 2002 року у Weekly World News з'явилася інформація про те, що знайдено сандалії Христа. Чи вони справжні? Автор матеріалу Вінченцо Сарді пише, що реліквію знайшов «відважний мисливець за скарбами Ватикану». За його словами, про сенсацію сповістили газети по всій Італії, і віруючі, які просто ставали на фотографії сандаліїв, вміщені у газетах, отримували чудесне цілення. Експерт Weekly World News, дипломований Ватиканом археолог Др. Роберто Савічі, на сто відсотків переконаний: взуття, яке науковці датували ранніми роками першого століття нової ери, є справжнім. Науковець стверджує, що взуття, зняте римськими воюками з Ісуса перед розп'яттям, з покоління у покоління передавалося у «венеціанській родині», і було знайдене експертом після 11 років пошуків. Порівняння слідів сандаліїв з єдиними відомими слідами Ісуса на місці Його Вознесіння — на скелі біля Галілейського — підтвердило гіпотезу. Відомо, що Папа Римський просив про те, щоби реліквія була покладена у Римі, «у сховищі, де вони приєднаються до святої ризи і всіх інших Христових реліквій». У Римі раніше довго зберігалася пара чобіт, або сандаліїв Ісуса. У 816—817 роках Папа Стефан IV (V) (816—817) експонував у кафедральному соборі Равенни дорожню святиню — сандалії Христа.

Справді, поки реліквія (взагалі будь-яка) ніколи не переносилася, і тим більше не викрадалася, було менше проблем щодо гарантії її справжності. На початку XIII століття хрестоносці під час четвертого хрестового походу вивезли з Константинополя дуже багато християнських, у тому числі і

старозаповітних, реліквій, які розсіялися потім по всьому світу. З'явилося багато копій і підробок.

Пелюшка Немовляти Ісуса та тканина, що оповивала Господа на хресті, з VIII—IX століття знаходяться серед інших великих християнських святинь у соборі в місті Екс-ля-Шапель. За традицією, коли Карл Великий закінчив будувати там церкву Пресвятої Богородиці, він збирав туди ці реліквії з Рима, Константинополя і Єрусалима. Серед реліквій, які передавали йому для зберігання у цій церкві, — пояс Христа, запечатаний на кінцях печаткою рівноапостольного імператора Костянтина, сина імператриці Олени; маленька частина шнура, яким Ісуса було зв'язано під час бичування; частинка губки, якою зволожували вуста спраглому Ісусу на хресті; фрагмент хреста, на якому розп'яли Спасителя, котрий дав Карлові Папа Лев III, і який він постійно носив на собі; кінчик цвяха, яким Спасителя було прибито до хреста; частинка тростини, якою били Ісуса.

Як іще у давнину зберігалися і вшановувалися ці великі святині? Святині Екса, наприклад, експонуються з 10 по 24 липня кожні сім років, і це одна з найбільш відомих католицьких церемоній, на яку з'їжджаються величезні юрби паломників.

Пелюшка Ісуса складена втричі у подвійних складках. Тканина ж, якою було обернено талію Страждальця на хресті, складена трикутником. Реліквії загорнуто у шовкову тканину: пелюшка — у жовту, пов'язка на стегна — у червону. Потім кожна ще раз загорнута у тканину, вишиту справжніми перлинами. Ці тканини подарувала для святинь у 1629 році інфанта Ізабелла Клара Євгенія Іспанська. Реліквії зберігаються у скринях, вкриті прозорим папером, через який видно колір тканини. Релікварій перев'язаний шовковими стрічками, кінці яких закріплено печатками. Церемонія бере початок із IX століття і практично не змінилася. Хресна процесія (принаймні до 1895 року) супроводжувала святині до Угорської каплиці, де вони експонувалися у великій «святині Диви Марії». Залізні кришки, що ховають святині, відкривають ключем на очах у прихожан. Після служби урочиста процесія повертається до вищих церковних ієрархів, щоб підписати документ про те, що запечатані реліквії покладено до секретних місць церкви.

Серед багатьох реліквій, які експонуються у Церкві Різдва, побудованій імператрицею Оленою у 327 році на місці народження Спасителя, також зберігається повивальний одяг Ісуса. Ще один набір повивальних смуг матерії було зареєстровано на виставці собору святого Павла у Римі, а інший — у церкві в Іспанії. Пелюшку Ісуса, серед інших біблійних реліквій, бачив у кінці X століття у Константинополі архієпископ Новгородський. Дивного тут нічого немає, бо, звичайно, пелюшка була не одна.

Два місця виступають за право на володіння столом, за яким зібралися Христос із апостолами на Тайну Вечерю. Один стіл із кедра знаходиться у Лютеранській церкві у Римі, інший із дуба зберігається у жіночому монастирі в Австрії. Чудово збережена частина скатертини з Тайної Вечері до XVIII століття знаходилася у Відні. У 1993 році Ребекка Джексон, дослідниця Туринської плащаниці — поховального савана Христа — висунула припущення, що ця тканина спочатку могла використовуватися як скатертина, що вкривала стіл Тайної Вечері. Вона дослідивши плями на плащаниці, дійшла висновку, що вони залишилися після трапези Ісуса та апостолів. Дослідниця вважає, що є велика вірогідність того, що Йосип Аримафейський був членом священної спілки — офіційного єврейського поховального товариства. Він ще за життя Ісуса був його таємним учнем, як і член синагоги вчитель Никодим. Отже, Йосип формально міг вимагати тіло Ісуса Христа у Пілата, але, можливо, не мав достатньо часу, щоби до сходу сонця (пізніше у євреїв ховати було заборонено) дістати нову традиційну тканину для поховання, і використав для поховання скатерку з Тайної Вечері, якою один раз вкривали стіл. Тканина Туринської плащаниці, зроблена з дорогого льону, відповідає всім вимогам до єврейського поховального савана тахріхім і має розміри скатертини для пасхального столу на 13 осіб. Від плащаниці з Турину було відрізано частинки. Можливо, до їх числа і входить Віденська смужка.

(прод. на 13 стор.)

МЕД ПРЯМО ВІД ПАСІЧНИКА

НЕПАСТЕРИЗОВАНИЙ З РІЗНОМАНІТНИХ КВІТІВ,
РОЗТАШОВАНИХ НА ЕКОЛОГІЧНО-ЧИСТИХ ДІЛЯНКАХ
КУПЛЯЙТЕ, ПОСМАКУЄТЕ!

ТЕЛ: (613) 596-5975 www.victorsapiary.com

Єдина для отавської української громади унікальна можливість здійснити проект встановлення пам'ятника Тарасові залежить від кожного з нас. Якщо ви відчуваєте внутрішній покликання віддати шану Кобзареві, дати ділову консультацію у сфері полегдження бюрократичної документації або будівництва,

просто активно включитися до діяльності і додати свої зусилля у спорудженні монумента нашому видатному Землякові, - не згубить рідкісний шанс, наданий історією лише раз. Ваші діти, в майбутньому прогулюючись попри пам'ятник Тарасові Шевченкові, з гордістю казатимуть своїм ровесникам з України – у його спорудженні заслуга і наших батьків.

За інформацією, з пропозиціями та з допомогою звертатися:

“Комітет по встановленню пам'ятника

Т. Шевченка в м. Оттаві“

тел. (613) 725-0006

e-mail: orest.dubas@servicecanada.gc.ca

Українців - до Червоної книги

Впродовж наступних 50-ти років численність населення нашої країни скоротиться на 30-50%. Принаймні, такі прогнози робить Бюро даних про населення". Поряд із Україною до списку країн, де кількість мешканців може зменшитися мало не вдвічі, потрапили Росія, Болгарія, Естонія, Грузія та Латвія. Причину демографічної кризи експерти ООН вбачають, зокрема, і у низьких темпах народжуваності на пострадянському просторі. За даними експертів,

кількість населення Росії до 2050 року зменшиться до 119 мільйонів чоловік, Німеччини - до 75 мільйонів, Італії - до 52 мільйонів. Натомість кількість мешканців США збільшиться на 43 відсотки - до 420 мільйонів осіб, а у Китаї до 2050 року мешкатиме вже 1 мільйон 400 тисяч людей. Значно зросте кількість населення у решті азійських країнах та країнах Африки: в Індії (на 50 %), у Нігерії (втричі), в Індонезії (на 40 %) та у Бангладеш (вдвічі). Загалом, прогнозують експерти ООН, у 2050 році на нашій планеті мешкатиме 9,3 мільярда осіб. До того ж кількість населення у розвинених країнах збільшиться на 4 відсотки і становитиме півтора мільярда осіб, а населення країн, що розвиваються, зросте на 55 відсотків, тобто, до 8 мільярдів.

COMPUTER SERVICES AND REPAIRS КОМП'ЮТЕРИ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТ

Діагностика, модернізація та обслуговування комп'ютерів, повне видалення вірусів, відновлення інформації, встановлення програмного забезпечення, розробка та супровід Web сайтів, доставка та встановлення нових і відновлення вживаних картриджів на лазерні, струменеві принтери та копіювальні апарати, монтаж та обслуговування комп'ютерних мереж, ремонт побутової техніки (телевізори, домашні кінотеатри, програвачі, відеоманітофони, телефони тощо).

Віталій Смішний

phone: (613) 729-0042, e-mail: vsmishnyc339@rogers.com

ОБЕРЕЖНО, ВАС ПРОСЛУХОВУЮТЬ

Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції рекомендував до ухвалення парламенту проект закону про перехоплення телекомунікацій, а простіше кажучи, про прослуховування. Його потребу автори мотивують тим, що сьогодні немає законів, які б визначали порядок регулювання правових відносин у цій галузі. На думку експертів, така ситуація сприяє зловживанням і порушенню прав громадян України. Під час обговорення зазначали, що для цього потрібно створити єдину систему автоматизованого дистанційного перехоплення телекомунікацій, яка повинна забезпечувати баланс між потребами правоохоронних органів та громадськості. Громадянам вона має зберігати всі механізми дотримання конституційних прав та свобод, а правоохоронним органам - надавати можливість ефективно працювати. Проектом передбачено, що перехоплення має відбуватися під постійним громадським та парламентським контролем (функції якого покладено на уповноваженого ВР з питань прав людини). Законопроект визначає порядок створення та експлуатації системи перехоплення в мережах телекомунікацій, право власності, права та обов'язки спеціально уповноваженого органу, оперативних підрозділів, операторів мереж, які братимуть участь у створенні та введенні системи в дію; встановлено порядок оскарження в разі порушення. Члени комітету зробили висновок, що законопроект не суперечить праву ЄС, тому ухвалено рішення рекомендувати парламенту взяти його за основу. Нагадаймо, раніше представник Харківської правозахисної групи Євгеній Захаров повідомив, що лише 2002 року суди видали 40 тис. дозволів на прослуховування телефонних номерів. За його розрахунками, приблизно щодесятий дорослий за рік потрапляє до "великого вуха" спецслужб. Водночас кількість злочинів значно менша, ніж дозволів на прослуховування.

Оттавський відділ

Української Канадської Суспільної Служби

збирає українські книжки для пересилки в Україну в колекцію бібліотеки або для перевидання забутих авторів

НЕ ВИКИДАЙТЕ ЖОДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВИДАНЬ!!!

Це зробити набагато легше, ніж їх було колись НАДРУКУВАТИ! Шануймо працю наших попередників!!! Краще передайте Оттавській Суспільній Службі і МИ ЗНАЙДЕМО ДЛЯ НИХ ВІДПОВІДНЕ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ! Не маєте книжок - тоді допоможіть фінансово з їхньою пересилкою до України. Там є люди, які чекають аби їх прочитати. Не дайте вмерти українському друкованому слову!

Проект **“Оживи книжку для України”** постійно в дії, і ми очікуємо як на книжкові поповнення так і на грошову допомогу, призначену виключно на їхню пересилку.

Хто сам бажає надіслати свої книги особисто, подаємо контактну адресу:

**Євген Наконечний, завідувач відділом україністики
Наукової бібліотеки ім. В. Стефаника**

Василь Гутковський, директор видавництва “Піраміда”

Юрко Винничук, письменник

Ukraine, 79006 a/c10989

Тел: 011 (38 032) 297-00-47, 272-50-62

e-mail: piramida@utel.net.ua

СБУ НА КІСТКАХ

Під час будівельних робіт на території слідчого ізолятора УСБУ у Львівській області, який розташований у приміщенні Львівського міського управління міліції (вул. Степана Бандери, 1), знайдено людські рештки. За однією з версій, це останки в'язнів 40-х років минулого століття - часу, коли у цьому місці була в'язниця НКВД. Згідно із ще однією версією, саме на

території колишньої в'язниці на вул. Лонського заховано провідника УПА генерала Чупринку - Романа Шухевича, якого вбили в Білгороді 1951 року. У пошуках його тіла кілька років тому представники "Меморіалу" проводили розкопки в дворі будинку на вул. Бандери. Колишній заступник голови правління "Меморіалу" Михайло Павлишин, який безпосередньо займався цими розкопками розповів, що дослідження проводили з ініціативи СБУ: "Ми там копали в дворі, де нам вказали місце, але нічого не знайшли. Потім колишні працівники КДБ сказали, що рештки генерала Чупринку вивезли в іншу область. Хоча потім ми дізналися, що в скверіку за спорткомплексом "Динамо" є багато закопаних тіл людей закатованих енкаведистами. Джерело цієї інформації - колишні працівники КДБ. До того ж, у Брюховича є поховання 5 тисяч осіб, яких розстріляли вже після війни. Точно відомо, що рештки закатованих є і в підвалах, де тепер розташована школа міліції, що на вул. Замарстинівській. Та вся біда в тому, що досі не розсекречено архіви КДБ і ніхто не хоче давати документів".

На Тернопільщині знайдено кам'яну брилу з людським обличчям

брилу, на якій природні стихії, а можливо, рука людини накреслили чіткі риси обличчя: очі, ніс, губи.

Оригінальну брилу знайдено в одному з урочищ - Білому камені, між селами Нирків, Устечко і Нагір'яни. Вага знахідки - не менше десяти тонн, заввишки вона метрів із десять. "Скорочуючи дорогу до табору, я прямував урочищем, - розповів Василь Ільчишин. - Ішов, милувався краєвидами, фотографував цікаві місця. І враз побачив цей камінь. Такий за свій немалий досвід роботи зустрів уперше. Визначити його вік можна лише після ретельних лабораторних досліджень, але вже зараз зрозуміло, що це унікальна знахідка. Поблизу ми виявили поселення доби раннього залізного віку. Можливо, камінь - ідол, що виконував певні функції у ритуалах наших предків..."

Українка проведе у відкритому космосі 13 годин

Прийнято вважати, що в Україні є лише один космонавт, що полетів у космос із часів незалежності. Але незабаром в українців може з'явитися новий привід до космічної гордості. У серпні на орбіту збирається донька українця, американка Хайді Стефанишин-Пайпер, яка планує провести у відкритому космосі майже 13 годин. Хайді народилася у місті Сент-Пол 7 лютого 1963 року у родині українця та німкені і чудово говорить українською мовою - і навіть в дитинстві їздила в табори українських пластунів у США. Після закінчення у 1985 році факультету машинобудування Массачусетського технологічного інституту вона вступила на службу до ВМС США. Через одинадцять років

Хайді стала лейтенантом-командером і була відібрана в якості кандидата в астронавти NASA. У 2003 році американка була удостоєна звання командера ВМС США. Виходячи заміж Хайді не стала відмовлятися від свого українського прізвища, а лише додала до нього американську половинку, що дісталася від чоловіка Глена Пайпера. Зараз у подружжя росте 16-річний син. Вона розповідає, що свого часу до Штатів приїхали її батько та його брат, однак в Україні лишилися ще їхні два брати і дві сестри. Тато Хайді Михайло Стефанишин був, як кажуть, "чистим" українцем із маленького села Новий Ярмичів, що на Львівщині. За словами двоюрідної сестри американської астронавтки Марії Бабій, Михайло поїхав до Німеччини одразу після Другої Світової війни, а звідти - в Америку. Одружився на молоденькій, 18-річній німкені, хоча був старший за неї аж на 30 років, додає Марія. Родичі сподіваються, що після повернення на Землю Хайді приїде в Україну. На це, власне, сподівається і сама астронавтка. При чому приїхати в Україну хочуть і її брати.

За кілька тижнів Хайді планує вперше побувати в космосі і двічі вийти у відкритий космос, а потім, якщо життя дозволить, хотіла б відвідати Україну. За її словами, вона дуже чекає польоту, тому що для нього їхня команда тренується вже чотири роки. "Три роки назад ми мали летіти. Але був інцидент із Колумбією, і тепер ми чекаємо", - додає космонавтка.

Планується, що у космосі екіпаж, що складається з 6 осіб, проведе 12 днів. При цьому Хайді буде доручено два з трьох виходи у відкритий космос, кожен з яких триватиме близько шести з половиною годин. Хайді чудово спілкується українською і після польоту має бажання поїхати до України... разом з братами. На орбіту Хайді відправиться 27 серпня у складі екіпажу шатлу "Атлантик".

PERLEY-ROBERTSON,
HILL & McDOUGALL LLP

Warren L. Creates, B.A., LL.B.

Immigration Lawyer
Head of Immigration Law Group

Practice restricted to all immigration & related matters, including:

- work permits
- permanent resident applications
- appeals

Ворен Крітс

Імміграційний адвокат

Вирішення усіх видів імміграційних справ включаючи:

- дозволи на працю
- візи для постійного проживання
- апеляції в суді

PERLEY-ROBERTSON, HILL & McDOUGALL LLP

Tel: (613) 566-2855; (613) 566-2839; (613) 238-2022;

e-mail: nmalyna@perlaw.ca

e-mail: wcreates@perlaw.ca,

www.perlaw.ca

90 Sparks Str., Suite 400, Ottawa, Ont., K1P 1E2

Що передувало 24 серпня 1991 року?

У ці дні чимало видань – від "Газеты по-киевски" до "України молоді" – пише, що новітня українська незалежність, мовляв, стала наслідком збігу історичних обставин, була фактично подарована організаторами заколоту ГКЧП. А чи так це насправді було? Не вдаючись в детальну полеміку, автор хотів би нагадати тільки деякі з-поміж найбільш знакових подій, що об'єктивно засвідчили рух України до незалежності.

18 листопада 1989 року. Створений передвиборний опозиційний Демократичний блок, який мав на меті, серед іншого, скасування монополії КПРС на владу, впровадження реальної багатопартійності та рівноправності різних форм власності, ухвалення нової Конституції, яка б відповідала міжнародним критеріям щодо громадянських свобод.

Січень-лютий 1990 року. В масових акціях, проведених опозицією, взяло загалом участь близько двох мільйонів осіб. Під тиском демократичних сил з січня по квітень у відставку пішли 11 перших секретарів обкомів КПУ із 25.

Березень 1990 року. До Верховної Ради УРСР обрано понад 120 представників Демблоку, які сформували опозицію – Народну Раду. Одночасно зазнали поразки на місцевих виборах понад 100 перших секретарів міськомів, райкомів і обкомів партії, близько 90 голів міськвиконкомів і районних рад попереднього скликання. Найбільшою стала поразка партфункціонерів на місцевих виборах у Донецькій та Івано-Франківській областях.

Травень-грудень 1990 року. Проходять установчі з'їзди низки партій – Республіканської, Демократичної, Народної, Партії Зелених, Партії демократичного відродження тощо. Отож фактом політичного життя УРСР стає багатопартійність. Паралельно з цим розгорталася криза в КПУ. Скажімо, 1986 року з партії добровільно вийшли 234 особи, а лише за перше півріччя 1990 року – 28 тисяч. До кінця 1990 року вступ і вихід з КПУ фактично чисельно зрівнялися.

28 червня 1990 року. Цього дня ВР почала розгляд питання про державний суверенітет УРСР. Цей процес був прискорений і радикалізований ситуацією, яка склалася з початку липня, коли 63 народних депутати на чолі з В. Івашком без дозволу сесії відбули до Москви на XXVIII з'їзд КПРС.

5 липня. В. Чорновіл оголосив вимогу про відкликання депутатів-комуністів із Москви до парламентської роботи. Ідею відкликання підтримали понад 300 депутатів, у тому числі близько 200 комуністів. У підсумку більшість делегатів з'їзду КПРС повернулася до Києва, визнавши пріоритетність національних інтересів над партійною дисципліною. Не підкорився цьому рішенням В. Івашко, котрий вирішив балотуватися на посаду заступника генерального секретаря ЦК КПРС і подав у відставку з посади голови ВР.

У такій ситуації під акомпанемент шахтарських страйків і мітингів опозиції **16 липня** ВР конституційною більшістю ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. Декларація зафіксувала низку принципових моментів, серед яких були регулювання діяльності держави правовими нормами, закріплені Конституцією та законами; розподіл державної влади на законодавчу, виконавчу і судову; гарантування громадянам УРСР норм і свобод, визнаних підписаними УРСР

міжнародними угодами; проголошення власністю народу УРСР всіх багатств землі, водних та інших ресурсів, повітряного простору, які перебувають у межах УРСР, визнання їх матеріальною основою суверенітету; визнання плюралізму форм власності, захист усіх форм власності; проголошення права на власні збройні сили; декларування наміру стати в майбутньому нейтральною позаблоковою і без'ядерною державою; проголошення України суб'єктом міжнародного права; констатація можливості укладання союзного договору тільки на засадах цієї Декларації.

Літо-осінь 1990. У розвиток положень Декларації ухвалені Закон про економічну самостійність України та низка інших актів, за якими підприємства з союзними формами власності переходили у республіканську.

Жовтень 1990 року. У Києві та інших містах України відбуваються масові студентські акції, так звана "революція на граніті". Під впливом цих подій **24 жовтня** Верховна Рада ухвалює зміни і доповнення до Конституції УРСР, за якими скасовується стаття про керівну роль КПРС, закладаються основи багатопартійності, проголошується верховенство законів республіки на її території, а Верховний Суд УРСР стає

органом найвищого судового контролю. Іншими словами, УРСР де-юре фіксувала свій статус як члена радянської конфедерації, у той час як Москва прагнула "оновленої федерації". Саме у той час у середовищі депутатів-членів КПУ стався розкол на "суверен-комуністів" та "комуністів-ортодоксів".

17 березня 1991 року. Понад 80% виборців України сказали "так" на запитання республіканського референдуму щодо входження до Союзу суверенних республік на умовах Декларації про державний суверенітет, тобто на засадах конфедерації.

При цьому переважала більшість тих, хто сказав "ні", підтримувала повну незалежність країни і не погоджувалася на будь-які союзи та конфедерації.

Квітень 1991 року. Президія Верховної Ради УРСР призупиняє на території України дію одного з економічних указів президента СРСР М. Горбачова, чим переводить питання про участь УРСР в СРСР на конфедеративних засадах у практичну площину.

Липень 1991 року. Верховна Рада ухвалює рішення відкласти до 15 вересня питання щодо підписання Україною Союзного договору, яке було заплановано М. Горбачовим на 20 серпня. УРСР фактично виходить із так званого Ново-Огарьовського процесу, який мав на меті вироблення і підписання нової Союзної угоди. На початку цього процесу, у другій половині квітня 1991 року (коли у резиденції президента СРСР Горбачова делегації ряду республік обговорювали проект союзного договору), УРСР заявляла про особливу позицію, вимагаючи утворення максимально вільної конфедерації або співдружності суверенних республік.

Відтак закономірне запитання: чи незалежність України та інших союзних республік стала можливою завдяки путчу ГКЧП, чи ГКЧП виник через те, що Україна і ціла група інших союзних республік (країни Балтії, Молдова, Грузія) пішли крок за кроком, більш чи менш послідовно – але все ж шляхом усамостійнення, на якому їх можна було зупинити тільки силою?

Сергій Грабовський,

(продовження з 9 стор.)

Вмивальницю з якої вмивав ноги учням Ісус бачив у кінці Х століття у Константинополі вже згадуваний архієпископ Новгородський. Право володіти рушником Ісуса відстоюють Рим, Екс і Голландія.

Частина зламаного під час Вечері хліба довгі роки зберігається у Сан-Сальвадорі. Декілька церков стверджують, що володіють чашею з Тайної Вечері: одна з них — Собор у місті Валенсія. За іспанською легендою, цю чашу — непрозору, можливо, дерев'яну, кольору світлого дерева, що сильно звужується донизу, — надіслав до Іспанії римський архідіакон Лаурентіус у 258 році під час переслідувань і конфіскації майна християнської Церкви римським імператором Валеріаном. Кожного року у Валенсії відбувається «Пошанування Святої Чаші з Вечері Нашого Господа», в той самий час відбувається і щорічна конгрегація Братства лицарів святого Грааля.

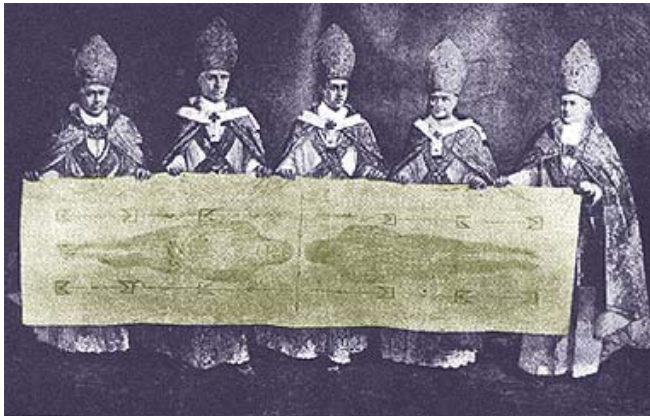
Глеки з Канни Галілейської, в яких Ісус перетворив воду на чудове вино, експонуються зараз у Пізі, Равенні, Кліоні та Анжері, а трошки самого вина донедавна зберігалось в Орлеані.

В святому сховищі в Ов'єдо (в Іспанії) зберігаються декілька крихт, що залишилися після того, як хліби роздали п'ятьом тисячам людей.

Церква Сан-Сальвадора мала пальмову гілку, що тримав Ісус під час в'їзду до Єрусалима. Багато інших церков мають численні гілки, що ними народ стелив дорогу Спасителеві.

В італійському місті Палма зберігається частина одягу, в який Ісуса зодягнув Ірод, знана як Багрянниця.

Можливо, саме Багрянницю подарував у 1625 році персидський шах Аббас цареві Московії Михайлові Федоровичу. Шах взяв ризу Христову із завойованої ним у 1617 році Грузії. Там вона

мала велику і цікаву історію, засвідчену багатьма записаними легендами і документами. Вони із деякими варіаціями простежують її історію до віку Ісуса. Старі писання розповідають, що на цей одяг кидали жеребок римські вояки, які розпинали Спасителя. За різними версіями він дістався Еліозу і центуріону св. мученику Лонгину, який, побачивши чудеса, що відбувалися при стражданні Христа, став християнином. Лонгін залишив службу і, повернувшись додому, почав проповідувати про Христа. Дізнавшись про це, іудеї добилися того, що Пілат засудив Лонгіна на смерть, і йому відтіли голову. За однією версією, Еліоз приніс святиню додому, до Грузії. За другою, вона потрапила до Грузії пізніше.

Персидський посол вручив реліквію патріархові Філарету. Вона має червонуватий колір, але останній, можливо, із часом змінився. Святиню, за прикладом св. Олени, перевірили на тяжкохворих. Вони одужали. Жодна зі святинь, привезених до Московії протягом XVI—XVII століть, не викликала такого резонансу. Уже патріарх Філарет розділив одяг на дві частини. Потім від ризи відділили ще частину. Одна з них, за деякими даними, перебувала у Соборі св. Софії у Києві. У храмі

святителя і чудотворця Миколая у Толмачах, приходові Третьяковської галереї у Москві — зберігають ікону намальовано св. євангелістом Лукою. Вважається що Лука написав Марію із маленьким Ісусом «з натури», пам'ятаючи їх. Адже відомо, що Лука був лікарем, художником і письменником і, як кажуть, не міг не намалювати її, навіть незважаючи на заборону в Ізраїлі зображувати людей, живі істоти. Тим більше що Лука за походженням був греком із Антіохії. Відомі картини, в тому числі і майстрів Відродження, наприклад, Рогіра ван дер Вейдена, й ікони старих часів, що зображують апостола, який пише Богородицю з Дитям.

У IV столітті історик Євсевій Кесарійський знайшов у Едесінському архіві сирійський документ, що свідчить про листування царя Осроенського царства в Едесі Авгара на прізвисько Уккама (тобто чорний) з Ісусом Христом. Євсевій пише, що Авгар, «уражений тяжкою хворобою, просить про допомогу Христа, визнаючи Його Богом або Сином Божим, пропонуючи Йому свою резиденцію для проповідування Слова Божого. Ісус, відхиляючи пропозицію тим, що Його Божественна місія пов'язує Його з Єрусалимом, обіцяє, по Своему воскресінні, відправити до нього одного з 70 учнів, котрий зцілить царя і поширить там християнство» («Християнство. Енциклопедичний словник», Москва, 1993). Ця розповідь тісно пов'язана з тим, що Ісус послав Авгару Свій Нерукотворний Лик. З IV століття з нього списувались і широко розповсюджувались копії (Авгарські образи). Де реліквія знаходиться нині, невідомо. Припускають, що це є Туринська плащаниця, яку деякий час експонували у складеному вигляді так, що було видно лише сам Лик.

Християнська традиція зберегла переказ про св. Вероніку, благочестиву єрусалимську жінку — ту саму, яку свого часу Ісус зцілив від кровотечі. На шляху Христа до Голгофи вона дала Ісусові свою хустку, щоби Він зміг хоч трохи отерти кров зі Свого лица (Шоста зупинка Хресної Дороги). Страдалець промокнув хусткою обличчя, і повернув її жінці. Хустка була складена втричі, і на ній три рази відбився нерукотворний Лик Христа. Так подякував Вероніці Ісус за її скорботу по Ньому.

Коли імператор Риму Тіберій був хворий, до Риму привезли св. Вероніку; імператор доторкнувся до хустки і зцілювався. Св. Вероніка померла у Римі, заповівши святиню учневі апостола Петра, Папі Климентові. У VII столітті хустка ще зберігалася у церкві св. Марії Маджоре, її показували дуже рідко, притому тільки коронованим особам. З XII століття реліквія зберігалася у Соборі Св. Петра у Римі, і, незважаючи на те, що святиню у 1608 р. звідти вкрали, залишивши саму раму з розбитим склом, зараз вона експонується в Соборі. Стверджують, що це справжня хустка Вероніки. У 1999 році в італійській церкві абатства Монопелло, високо у Апеннінських горах, віднайшли, дуже ймовірно, ту саму вкрадену колись хустку. Дослідники вивчали її і дійшли, зокрема, висновку, що хустка з'явилася нерукотворним чином і Лик за численними характеристиками співпадає з обличчям на Туринському савані. Лик Монопелло дуже схожий на численні образи Христа середньовічних художників та іконописців. Дуже можливо, що вони чітко орієнтувалися на цей Нерукотворний Лик. Інші святі Нерукотворні Лики зберігаються у церкві Йєни, а раніше знаходилися у церкві Сен-Фердінан, у жіночому монастирі в Лані, у Мілані, у Спасо-Преображенському Соборі Санкт-Петербурга, у одному з жіночих монастирів Мілана.

У 1985 році в Ізраїлі на суші, що колись була Галілейським морем, рибалки знайшли древній човен Петра (археологи датували його періодом від другої половини I ст. до н.е. до 70 року н.е.), зроблений із великих суцільних шматків деревини. Міцний, монолітний на вигляд, метрів сім у довжину і щонайбільше два метри завширшки. В ньому могли б розміститися тринадцять чоловік.

(прод. на наступній стор.)

(продовження з попередньої стор.)

Стовп, до якого був прив'язаний Ісус для бичування у преторії, спочатку зберігався християнами - разом із іншими святими реліквіями у Єрусалимській Сіонській базиліці. Він залишався там до XIII століття, коли колону було перенесено до Риму кардиналом Іоанном Колумном. Стовп для бичування був поміщений у невелику каплицю у церкві Сен-Пракседес, де знаходиться і досі. Стовп сірого або чорно-білого мармуру, 45 сантиметрів висотою, 30 сантиметрів у діаметрі в основі і 20 сантиметрів угорі, де знаходиться залізне кільце, до якого було прив'язано Христа. Деякі думають, що це тільки верхня частина колони, інші — що вона повна, оскільки на ній немає ніяких слідів переломів.

Терновий Вінець належить до групи реліквій, які були взяті на Голгофі одразу після розп'яття. З IV—V століть до 1063 року він був доступним для поклоніння у Сіонській церкві. Потім його разом зі списом св. Лонгіна перенесли до Константинополя. Римський імператор Болдуїн II мав борг перед Венецією і пропонував їй як компенсацію вінець. Проте подарував святиню кузену — французькому королю св. Людовіку IX (1215—1270), який у подяку оплатив заборговану позичку родича. Св. Людовік сам зустрів вінець за кілька кілометрів від міста і ніс його туди власноруч босий, у самій сорочці — зворушено, захоплено, зі сльозами на очах,

Туринська плащаниця та відбиток зроблений на основі її зображення

у супроводі великої урочистої процесії. Понині терновий вінець зберігається у Соборі Паризької Богоматері. Колючки з нього зберігаються у Ватикані. Багато шипів розійшлися по всьому світові.

Приблизно у 327 році св. рівноапостольна Олена за допомогою Єрусалимського Єпископа Макарія віднайшла місце розп'яття і поховання Христа. Вона знайшла у землі три однакові хрести. Щоб розрізнити, на котрому з них був розп'ятий Спаситель, вона кожний із них приклала, за різними версіями, до покійника, або до тяжкохворого — і доторк до істинного хреста оживив людину. Над гробницею Ісуса було побудовано церкву. Євсей Кесарійський пише у «Житті імператора Костянтина», що коли під Голгофою знайшли Гріб Христа, одразу почалося розподілення реліквій. Чи не означає це, що учні Ісуса зберігали християнські реліквії в Гробі Господньому? Вертикальну частину хреста св. Олена залишила у церкві Єрусалима, а перекладину, разом із багатьма іншими реліквіями, відвезла до Рима. Хрест почали ділити на частини і розповсюджувати по церквах в усьому світі, маленькі частинки хреста дарувалися паломникам.

Святі цвяхи, якими прибивали Спасителя до хреста, св. Олена відвезла до Риму. За переказом, дорогою стався страшний шторм, і св. імператриця, аби вгамувати його, кинула одного цвяха у Адриатичне море, або просто занурила його у воду. Принаймні три цвяхи св. Костянтин використовував потім під

час воєнних дій — два у шоломі і один у вуздечці свого коня. Зараз є купа цвяхів, які претендують на те, щоби бути цвяхами від розп'яття. Можливим поясненням цьому є поява копій і підробок справжніх цвяхів.

«Коли ж підійшли до Ісуса й побачили, що Він уже помер, то голінок Йому не зламали, але один з вояків списом бік Йому проколов, — і зараз витекла звідти кров та вода» (Св від Іоанна).

Андрій з острова Крит, який жив у VII столітті, каже, що спис був похований разом із хрестом. Є свідчення, що він зберігався у Єрусалимі і створив багато чудес. Побоюючись сарацинів, реліквію сховали в Антіохії, де її і було знайдено. Спочатку реліквію віднесли до Єрусалима, потім — до Константинополя. Імператор Болдуїн II відправив вістря святого списа до Венеції, як завдаток для позички грошей. Св. Людовік викупив реліквію, сплативши необхідну суму. Спис опинився у Парижі у Святій Капелі, де він зберігається і понині. Інша частина списа залишалась у Константинополі до 1492 року. Після того, як турки захопили місто, султан Баязет надіслав древко у багатому релікваріумі Римському Папі Іннокентію VIII (1484—1492) із нагадуванням, що вістря списа знаходиться у володінні короля Франції. Стверджують, що володіють справжнім списом Рим, Відень і Краків.

Також збереглися до наших днів велика частина Titulus (таблички, на якій було написано трьома мовами — єврейською, грецькою і

латинською: «Ісус Назарянин, Цар Іудейський», і яка була прибита до хреста). Зберігається вона у церкві св. Єрусалимського Хреста у Римі, разом із іншими страсними реліквіями.

Свята губка, із слідами крові, якою давали пити Ісусові на хресті, зберігається у Римі у церкві св. Іоанна Латерана.

Кров Спасителя зберігається в численних церквах по всьому світові.

Сударіум — у місті Ов'єдо, в Іспанії. Доведено, що він покривав голову Померлого на Хресті.

Найбільшою ж реліквією є єдине точно відоме, ясне і таємниче зображення Ісуса Христа — Туринська плащаниця, поховальний саван Спасителя.

Владислав ТЕРЕЩЕНКО

Welcome to the Ottawa Ukraine Royals Soccer Club

Whether you want to play for the team, come and support the team, help run the team, anything at all we would like any Ukrainian to participate. We would ask everyone to please not hesitate in contacting us as we will fully welcome anyone interested, and nobody will be turned aside if committed. Please tell your Ukrainian friends, family, everyone you can and come and bring together the Ottawa Ukrainians!

<http://www.ottawaukraina.com/index.html>

День Свободи

Торік президент Ющенко встановив своїм указом №1619/2005 нове свято – День Свободи, який має відзначатися щорічно 22 листопада. На ознаменування початку Помаранчевої революції, яка, за словами самого Ющенка, й дала Україні справжню незалежність.

Пам'ятаєте торішнє велелюдне зібрання на Майдані, державних мужів у помаранчевих шаликах і феєрверк на честь свята, пам'ятаєте передвиборні агітаційні ролики “Нашої України”, де головним гаслом було “Не зрадь Майдану”?

Але я не про те, як виглядатиме офіційне відзначення офіційного Дня Свободи цього року і не про те, чи виступатиме на Майдані прем'єр Віктор Янукович. І не про те, чи буде влаштоване альтернативне святкування 22 листопада опозицією. А про справжній (принаймні, як на сьогоднішній етап розвитку країни, бо далі на цю роль вийде інша дата) День Свободи, який не встановлюється жодними указами.

І цим днем буде 4 серпня, коли у Верховній Раді відбувалися певні політико-правові операції, в результаті яких пізно ввечері був затверджений новий уряд.

А відтак нормальні громадяни України, незалежно від їхньої статі, віку, етнічного походження, мови спілкування, рівня доходів, одержали всі підстави відчувати себе вільними. Причому вільними у двох головних сенсах цього слова. Як говорять філософи, “вільними від” і “вільними для”. Те, що демократія несумісна з виведенням дій парламенту з-під контролю незалежної судової влади, – річ абеткова. А тим часом новий парламент прирівняв себе якщо не до Господа Бога, то до Папи Римського, законодавчо закріпив догмат про власну непогіршимість і невіддільність.

З яких міркувань цей закон підписав Віктор Ющенко – незрозуміло, але маємо факт: гарант Конституції санкціонував брудну гру з нею. Тим самим скасувавши власну легітимність як гаранта Основного Закону (бо ж реально влада легітимна не тоді, коли її представники мають посвідчення з написом “президент” чи “народний депутат”, а коли діє у правовому полі, інакше-бо Нюрнберзький трибунал не мав підстав для своєї діяльності).

Що ж стосується Верховної Ради, то її забавки зі скасуванням постанови від 10 січня про відставку уряду чи переписування регламенту, щоб заднім числом санкціонувати ті чи інші речі, зрештою, “пакетне” голосування за склад уряду (ще недавно більшість ВР гнівно виступала проти самого принципу “пакету”), свідчать: далі буде ще й не те. Депутати ще не раз переграватимуть закони, включно із Основним, у своїх шкурних інтересах. І чи після того, як Віктор Янукович виявився, за власною декларацією про доходи, людиною середніх статків, у якої немає навіть авто і яка за рік одержала 38 тисяч 36 гривень 89 копійок, – чи маємо ми “світити” свої власні статки? Чи, можливо, зазначений розмір офіційних прем'єрських доходів слід визнати максимумом, який нормальний українець оприлюднює перед податковою, виходячи з елементарного конституційного принципу рівності громадян?

А що робити з військовим обов'язком? Армія і флот під орудою одвічно і довічно неголеного полковника Гриценка успішно реалізують тільки одну річ: власне самознищення і знищення всіх засобів до захисту країни. Скажімо, вже за “помаранчевої” влади на металобрухт був відправлений фрегат “Севастополь”, який потребував капітального ремонту, але після нього міг плавати ще 15-20 років.

А зараз полковник Гриценко знищує півтора мільйони одиниць стрільцької зброї та кілька тисяч переносних зенітних комплексів, – очевидно, щоб у разі серйозного конфлікту нічим

було озброїти добровольців, головних до захисту України. Крейсер же “Україна”, здатний радикально змінити баланс сил у Чорному морі (і не тільки), продають у майже добудованому стані. Чому?

А ще термін строкової служби у цьому війську скорочений до року, що унеможливлює справді фахову підготовку з багатьох військових спеціальностей (кажу це як старший сержант авіації ППО ще радянських часів).

Отож чи навчати чогось у розваленій українській армії? І чи не краще вчитися добре стріляти і діяти по-бойовому самим, слава Богу, легальні можливості для цього зараз існують? І чи не означає конституційний обов'язок захисту Вітчизни потреби захистити нашу армію і флот від “реформаторів”?

Чи не час радикально звільнитися від пієтету перед “демократичним Заходом”? Зайве говорити про всіляких Аслундів, котрі чомусь вважаються у нас визначними експертами з усіх питань, а відтак щосили підтримують олігархічну модель капіталізму (спробував би він щось подібне запропонувати у своїй Швеції). Я про речі серйозніші.

От, скажімо, адміністрація Буша, виявляється, щиро вважає, що Віктор Янукович домігся висунення на посаду прем'єр-міністра України “традиційним демократичним шляхом: напружено працюючи над одержанням голосів електорату, проводячи виборчі кампанії і займаючись політичною діяльністю”. Про це заявив 3 серпня на брифінгу для журналістів керівник прес-служби держдепу США Шон Маккормак. І додав: “Ми з нетерпінням чекаємо початку роботи з його урядом”.

Ось так. Чие перо, крім Леся Подєрев'янського, здатне адекватно описати все це? Тому слід звикати до думки, що питома кількість дурнів на квадратний кілометр у найрозвиненіших країнах може бути значно більшою, ніж в Україні, а відтак стати остаточно вільними від надії, що “там” хтось нас любить, ба, навіть розуміє, що тут робиться. Власне, хіба це тільки

теперішнє лихо? Он у середині 1930-х років британські студенти засвистували і затопували Черчилля, котрий казав про страшну небезпеку з боку німецького нацизму. Бо ж Гітлер прийшов до влади цілком демократичним шляхом: напружено працюючи над одержанням голосів електорату... І далі за текстом.

Так само час звільнитися від комплексу залежності від Росії. Мовляв, ми завжди будемо прив'язані до неї, бо ж газ, ринки і т.д. Який газ? За п'ять років Україна здатна перейти на самозабезпечення газом, каспійська нафта вже пливе на танкерах по Чорному морю, а якщо висадити в повітря чи бодай відімкнути дві протиракетні РЛС, розташовані на Закарпатті і в Криму, то Росія перестає бути світовою державою, оскільки хто завгодно матиме змогу жбурнути жменю ракет по Москві, і вони залишаться непоміченими.

Інша річ, що потрібна влада, яка займатиметься справою, виходячи з українських національних інтересів, але це вже інша тема. По-п'яте, чи не час так само звільнитися від пієтету перед “світочами нації”? Я маю на увазі, звісно, не Івана Дзюбу чи Ліну Костенко, а сонм нотаріально завірених академіків, членів Спілки письменників, народних артистів та заслужених діячів всього на світі?

Скажімо, Національна академія наук більшістю голосів у травні обрала своїм член-кореспондентом Юрія Левенця, одного із головних архітекторів того виборчого беспределу, що відбувався 2004 року, всіх цих “каруселей” та “підрахуїств”. Пам'ятаєте “транзитний сервер”? А от академіки вважають, що це норма для світоча вітчизняної науки.

(прод. на наступній стор.)

(продовження з попередньої стор.)

Тому краще мати справу з сільськими тітками на базарі: то люди порядніші й у певному сенсі розумніші, ніж зібрання добре оплачуваних титулованих осіб. Про "золоті акордеони", які насправді "лабають" під "фанеру", чи "знаних письменників", котрі спершу розвалюють Спілку на замовлення однієї з "футбольних" партій, а потім оперативно вишукують новому президенту предків серед запорозьких кошових, говорити зайве. Тому, нарешті, чи не час звільнитися і від фальшивих (наче й "національних") кумирів?

Загалом ми повинні стати вільні від того, щоб ототожнювати державу-країну і державу-владу. День Свободи знаменує той факт, що віднині держава-країна – це ми, а держава-влада – наш ворог, який не дає нормально облаштувати нашу країну.

Тому священний обов'язок вільних громадян – оголосити цій владі терор. Ні, не висаджувати їхні "майбахи" у повітря, а просто безперервно тиснути на владу, у разі потреби дошкульно висмиювати її, змушувати робити конкретні кроки на благо люду і всупереч власним інтересам.

Воно, звичайно, в теорії у влади не мусить бути власних інтересів, але час звільнити свої мізки від дурних і наївних теорій. І мусимо пам'ятати: найбільший наш виклик цій владі і найбільший прояв свободи – це здатність організувати власне нормальне життя так, щоб не кланятися за це жодній партії і жодному вождеві. На засадах моралі і звичаєвого права. Не даючи їм змоги купувати "мерси" за наші гроші.

Оце і буде "свобода для" – для життя.

Сергій Грабовський

ПРОГНОЗИ-ПРОРОЦТВА-ПОГОДА

Чи переживе людство XXI сторіччя?

Відповіді на це запитання намагаються не лише пророки та віщуні, але й поважні науковці. Адже можливе зіткнення з велетенським метеоритом чи астероїдом. Кілька з них має пролетіти поблизу Землі. І хоча ймовірність їх зіткнення з планетою не більша, ніж один на мільйон, вони можуть вплинути на орбіти Землі та Місяця, найменші зміни яких призведуть до змін клімату чи руйнівних землетрусів та цунамі. Однак найбільшу загрозу для людства становлять самі люди. Хоча можливість глобальної ядерної війни, під загрозою якої ми жили десятки років, зараз є малоімовірною, людська діяльність може спричинити зміну клімату всієї планети.

Сполучені Штати вже були "покарані" недавніми ураганами за свою непослупливу позицію у справі обмеження емісії двоокису вуглецю. Деякі науковці вважають, що такі обмеження вже не допоможуть і критичну межу, яка могла б зупинити глобальне потепління, людство вже перейшло.

"Ми провели комп'ютерне моделювання наслідків підвищення температури на Землі. Глобальне потепління лише на два градуси спричинить невідворотні наслідки для всього людства. З наших прогнозів виникає, що до кінця сторіччя температура може підвищитися навіть на чотири градуси", -- вважає Ерік Рокер з Інституту метеорології в Гамбурзі. Таке потепління спричинить танення льодовиків в Антарктиді та Гренландії і підвищення рівня Світового океану на кілька чи навіть кілька десятків метрів. А це

означає затоплення великих ділянок морського побережжя втрати родючих земель та багатих міст. Завдяки дамбам чи іншим інженерним спорудам можна буде на деяких ділянках узбережжя стримувати наступ океану. Але підвищення температури може призвести до зростання частоти та руйнівної сили таких катастрофічних явищ, як повені, урагани, цунамі, посухи... Не відкидають, що потепління може викликати і появу нових хвороб та епідемій.

Хоча є серед науковців і оптимісти, які пропонують сприятливіші прогнози розвитку людської цивілізації. Однак маємо взяти до уваги, що нашим дітям та внукам доведеться жити у менш сприятливому світі й давати собі раду з набагато більшою кількістю проблем, щоб вижити.

Космічні загрози

Останнім часом дедалі частіше лунають попередження про загрозу, яка може звалитися на нашу планету з космосу. Деколи таку інформацію не поспішають оприлюднювати. Двоє американських астронавтів Расті Швайкарт та Ед Лу під час XIX конгресу Асоціації дослідників космосу (ASE), який відбувався у Солт Лейк Сіті - столиці американського штату Юта, вкотре закликали уряди та науковців більше уваги приділяти космічній загрозі.

Зокрема у 2029-му та 2036 роках поблизу Землі має пролетіти астероїд 99942 Aporhis. Цей астероїд розмірами понад 320 метрів обертається довкола Сонця. Його орбіта перетинається з орбітами Землі та Венери. Шанси його зіткнення з нашою планетою оцінюють як 1:5500. Докладніші розрахунки астрономами планують зробити наступного року. Однак навіть якщо не станеться безпосереднього зіткнення, то навіть переліт такого об'єкта поблизу Землі може накоїти лиха. Наприклад спричинити цунамі.

Тож Расті Швайкарт пропонує на всяк випадок вжити певних заходів, щоб запобігти можливості зіткнення астероїда із Землею. Коли 99942 Aporhis 2013 року пролітатиме порівняно близько від Землі, планують запустити на астероїд зонд із радіопередавачем, щоб повністю контролювати його орбіту. А для того, щоб запобігти безпосередній загрозі, пропонують створити "космічний буксир", який міг би змінити орбіту небезпечного астероїда. Такий космічний корабель-буксир за назвою "Маленький принц" мав би стикуватися з астероїдами і за допомогою ядерних реактивних двигунів коригувати їх рух. Створений Швайкартом та Лу фонд B612 працює над розробленням такого космічного буксира. Випробувати цей апарат мали б 2015 року. Однак астероїд 99942 Aporhis не є єдиним космічним об'єктом, що може загрожувати Землі. Агенція NASA створила програму Spaceguard Survey, яка стежить за потенційно небезпечними об'єктами. Під її наглядом перебувають зараз 807 астероїдів та 57 комет.

Але загроза може прийти і з-за меж Сонячної системи. Видання *weeklyworldnews* повідомляє, що вже 2014 року Землю може змести хмара космічного пилу розмірами 15 мільйонів кілометрів. Її нібито виявила обсерваторія Chandra ще у квітні цього року. Однак ні NASA, ні американський уряд не оприлюднюють цих відомостей, щоб не спричинити паніки.

Віктор РОКІВ

Прапиредки українців у монгольських степах

Під час розкопок у Монголії німецькі археологи знайшли замерзлу скіфську мумію, якій, за попередніми підрахунками, не менш ніж 2500 років. Прямий репортаж із місця подій, коли розкривали старовинну гробницю, демонстрували на другому каналі німецького телебачення. Знахідку відразу назвали сенсаційною. Мумія, законсервована вічною мерзлотою, вбрана в хутряну шубу, на ній були коштовні золоті прикраси. Всі частини тіла, окрім обличчя, збереглися доволі добре. Тепер готують документальний фільм про подробиці цих розкопок.

Сімейна криза

Коли настає сімейна криза, починаються взаємні образи, зради й щоденні скандали. Вона буває у всіх пар без винятку. Це питання часу. Криза стосунків. Це не кінець, не розрив і не розлучення. Просто чорна смуга. Коли мрія, ідея, модель поведінки, бажаний образ кардинально розходяться з тим, що є насправді, під руками, щодня на кухні і в ліжку. Настає затемнення, криза, щось важке і незрозуміле. Льодовиковий період, який деколи переростає в холодну війну. Криза вбиває будь-які стосунки між двома людьми протилежної статі, перетворюючи їх на затьняний марафон співіснування двох дуже близьких людей, які раптом стали чужими. Ледве стримуючи взаємне роздратування, вони якось тягнуть лямку під помпезною назвою "пара". Заради дітей, майбутнього, надії на краще і просто через те, що нікуди подітись. Взаємне незадоволення своїм матримоніальним станом знаходить вихід у взаємних образах, зрадах і щоденних скандалах. Він уже не бачить її, єдину і неповторну, - перед ним дуже ординарна жінка, щоб не сказати гірше.

Вона. Йому не подобається її фігура, хоча ще єнну кількість місяців тому він вважав, що вона ідеальна. Тепер він вважає її товстою коровою чи навпаки – ребристою батареєю. Вершина образи – він мовчки приносить вагу і ставить посередині кімнати. Натяк більш ніж прозорий. Її голос? Таким голосом говорять "зайнято" в туалеті, або "макаронів, презервативів і пива нема" з віконечка нічного кіоску. Її очі? З такими очима продають саморобний туалетний папір і проводжають клієнтів у занюханих забігайлівках. І як можна було втратити голову, дивлячись у ці очі? Її вигляд? "Тепер вона може ходити переді мною в бігуді", - говорить він, запиваючи погане пиво самогоном.

Її працьовитість, талант, відданість, душевна самопожертва? Він ставить їй у провину навіть дитину, роботу, кухню, прання і прибирання. Його дратує її життєвий графік, колосальна енергія і бадьорість. Пробудження, сніданок, діти в школу, чоловік на роботу, сама себе зашукатурила, одягнула, підбадьорила – і на барикади, зустрічати новий день. Як таку можна брати в культпохід – ресторани, кінотеатри, п'янки-сауни, виставки-розпродажі? Вдома набридла. І насамкінець річ, яку не можна пробачити. Остання краплина у відрі отрути. Всі любовні ігри виконуються в злісно-лінивому темпі і нагадують акти помсти за порвані в трамваї колготки, дешеву помаду, іє викручену білизну, несправний кран у кухні, невихованих дітей, успішних сусідів, повну байдужість до її дорогого рідні, малу зарплату, фізичну неможливість, психологічне небажання і елементарне невміння довести її хоч до якогось віддаленого від ідеалу оргазму. При цьому всьому занепад на сексуальному фронті він мріє про жінку, яка йде на контакт легко, вульгарно і з насолодою. Йому видається, щоб все це відбувалося в якомусь страшному карколомному темпі (сцена з фільму "Дев'ять з половиною тижнів") і завжди з домішками нахабства, неприхованої агресії, фізичного болю і буквально божевільного крику.

Останній гейм настає тоді, коли він нарешті розуміє, що його вже дуже давно використовують як машину для добування грошей. При цьому його час від часу мурдує запитання: "А куди діваються гроші?" А її "Мені немає що надіти і ми нікуди не йдемо", хоча в шафі з одягом двері не зачинаються. І що у неї за смак? Люди під час війни краще одягалися. А штукатурка, яку вона на себе так безбожно накладає? Чому їй ніхто не пояснив, що у Великобританії жінок, які не користуються декоративною косметикою, бажують аж 68% чоловіків. Деякі красуні щоденно накладають не менше як двадцять різних засобів для макіяжу – туші, тіні, помади, а їх все одно не хочуть. Її манера дивитися на всіх спогорда, розсікаючи натовп своїм масивним бюстом, тягнучи позаду дітей і собачку. Бажання щось натворити в спальні впирається у фразу "поговорити про наболіле". Які можуть бути інтимні стосунки з людиною, яка наказує навіть у ліжку? Пришвидшити

процес і ввести у стан ейфорії може тільки фраза: "Кохана, ми запізнюємося до твоєї мами".

Він. Вона також не відстає у створенні чорної картини ще донедавна, на думку сторонніх, неймовірно щасливого подружжя. Некрасивий, несильний і навіть фізично нездоровий. Ноги короткі, руки короткі, голова квадратна. Живіт страшенний. З такими пропорціями потрібно бетон заливати і в тайзі просіки прорубувати, а не в офісі секретарок за коньяком ганяти. Орангутанг на його тлі виглядає як Аполлон. І взагалі вона відчуває, що з ним, там і тоді, все не зовсім так, як з тим і тоді, що був до нього. Усі "виходи на люди" з ним перетворюються в психологічну катастрофу. Він постійно намагається знайти її зі своїми колишніми чи то друзями, чи то коханками, чи то їх чоловіками, чи навпаки. Чому йому постійно потрібно, щоб його якщо не хвалили, то розуміли. Оцінювали, порівнювали. У нього понижена самооцінка?

Цікаво, за що його поважати? Він не придатний ні до чого і ні для кого. У нього теоретично не може бути коханки. Хто таке добро захоче? Він слабак. Навіть сумки з базару криво несе. Постійно уникає своїх друзів, рідних, домашньої роботи і виконання своїх подружніх обов'язків. Єдина надія, що з ним під боком принаймні можна виспатися, зникає, коли він починає дико хрипіти. Так недбалю, як одягається він, люди не одягаються вже останні сорок років. Стиль "я спав на вулиці і мені по барабану, що ти і твоя мама подумаєте" не підходить, коли ми йдемо в гості саме моєї мами. Що люди подумають, його абсолютно не хвилює. Таке враження, що він одягається раз і назавжди. Не має значення – йде по гриби чи на прийом до стоматолога, уролога, прем'єр-міністра. Не роздягається ніколи. Просто забуває одягнути нижню білизну. Прелюдією вважає лекцію на тему дитячого харчування і виховання. Оргазм за його участі в цьому делікатному

процесі не досягається в принципі. У найвідповідальніший момент він або вже спить, або ще не прокинувся, і взагалі, краще я пішла б до іншого або сказала, що голова болить.

Узагалі, про що можна говорити з людиною, яка в ліжку цікавиться, чому я годую його винятково консервами, чому бульба погано почищена. І взагалі, що це у нього за запах такий із рота? Чому він не може бути, як моя перша фіалкова любов у третьому класі? Чиста і романтична. Носить капелюхи, прасовані шкарпетки, краватки, срібні запонки і їздити "Фольксваґеном". Чому він, теперішній, порівняно з тим, минулим, фіалковим, виглядає як тихий шизофренік у супроводі санітара. Чому з тим в інтимній сфері все було солодко і болісно? Чому оргазм не досягається, коли бачиш коханого? Чому вихід з цього стану не триває доти, доки він не піде? Чому з цим бовдуром у мене стан чорної меланхолії? Чому він завжди наполягає на тому, щоб я роздягалася тільки в темноті?

з цього стану не триває доти, доки він не піде? Чому з цим бовдуром у мене стан чорної меланхолії? Чому він завжди наполягає на тому, щоб я роздягалася тільки в темноті?

Кіндер-сюрприз. Діти - це квіти життя, а ростуть квіти, відомо на чому. І взагалі будяки - це також квіти. Чому завжди мають бути троянди? Часто вони, ці квіти життя, стають першими жертвами холодної війни, яка розгоряється між найдорожчими їй людьми. Часто вони й самі провокують до такого стану в сім'ї. Найвірогідніше це те, що вони не кращі і не гірші, - вони такі, як їхні батьки. В міру талановиті, в міру бездарні. В міру працьовиті і наполегливі, в міру ліниві. Кому як поведеться. Яблуко від яблуні далеко не падає. Це ще півбіди, що дитина вимовляє вголос слова, які дорослі, зокрема і його батьки, не чули навіть тоді, коли сиділи на губі в армії, відпрацьовували трудовні у колгоспі, кидали один в одного тарілками на кухні. Це не так страшно, що він уже вмів курити і навіть може випити сто, двісті, а якщо наливають, то і сімсот грамів. Гірше те, що він ніколи не буде музикантом, навіть рестораним лабухом. Але що поробиш - немає музичного слуху. Художник - він не те що малювати, він провести дві лінії рівно не може. Математик, літератор, історик, інженер, архітектор? Без слів. Природа відпочиває. Найгірше, що з таким здоров'ям він навіть яму не в змозі довго і глибоко копати. Що з нього виросте, що він зі собою зробить, куди ми його притулимо? Весь у свою маму. Весь у свого тата. Мрії ще одні пари, що їх чадо буде кращим, піде далі, досягне в житті більшого, ніж його батьки, зазнали краху. Ще одні завищені мрії і сподівання, спроектовані на майбутнє покоління.

Майкл

Це питання неодмінно поставало протягом останніх півроку перед кожною людиною, яка прийшла на Майдан свідомо. Останнім часом внутрішні відчуття казали нам, що щось у нашому домі не так. Врешті, це підтверджувалось і рейтингами, і медіями, у яких часто з'являлась думка, що не туди йдемо. І все зводилось до осіб у верхніх ешелонах політики та їх інтересів.

Наше сприйняття світу персоналізоване, ми нечасто маємо можливість зупинитись і відділити суспільне від персонального, чи то в стосунку до нас, чи ж до політичних діячів. Наш темп життя набагато швидший від перебігу змін в суспільстві. І ми хочемо від середовища, щоб воно змінювалось швидше, ніж ми в стані його змінити. Але замотані темпом життя, все не маємо часу відділити загальне від дрібничкового. Та ось нарешті чиряк персональних протиріч у помаранчевому середовищі тріснув, карткова хатка ілюзій єдності розсипалася, і хоч-не-хоч потрібно оцінити, де в якому місці дороги до омріяної України ми є?

У чому полягала помаранчева єдність?

Багато хто з тих, хто розпочається над миттєвим руйнуванням політичної конструкції, збудованої Віктором Ющенком після інавгурації, вже зовсім забули недавню історію коаліції „Сила Народу”. Головною інтригою прелюдії президентських виборів 2004 року було: чи відбудеться політичний союз Ющенко-Тимошенко? Чи ці дві політичні сили в кращих традиціях попередніх років підуть на вибори окремими колонами? Вони пішли разом. Але одразу ж застерегли збереження своєї політичної ідентичності, незважаючи на спільність мети.

У чому полягала ця спільна мета?

Дехто буде твердити, що вона полягала у здобутті влади. Напевно, для частини учасників коаліції, мета була такою і не більше. Але для політичної сили, як цілості, мета полягає не в персональних рішеннях, а у сповненні певних політичних завдань. Якщо оцінювати коаліцію „Сила Народу” з позиції передвиборних заяв і обіцянок, то сумарну мету можна окреслити як „ліквідацію залишків совєцької влади в Україні, совєцького менталітету і совєцького способу життя”. Люди, які на виборах свідомо підтримали Віктора Ющенка, переважно робили це не зі співчуття до недотруєного совковим режимом політика, а тому, що вони прагнули інших суспільних стосунків. Таких, де влада не дивиться на громадянина, як на кріпака, зобов'язаного наповнювати бюджет, на підприємця – як на класового злочинця, вина якого просто ще не доведена, а на бюджет та національні природні багатства – як на спільну колективну власність номенклатури, яку можна і треба дербанити у відповідності до зайнятого хлібного місця.

Майдан вручив Вікторові Ющенку мандат на ліквідацію цієї системи, яка може привести Україну лише в коло країн третього світу і п'ятої влади. Мусимо визнати, що ці ліквідаційські функції в значній мірі були покладені на уряд Юлії Тимошенко і силою історичних обставин були одним з головних завдань цього уряду. Звичайно, на уряд було покладено немало ще й інших функцій, притаманних кожному уряду, які мають не руйнівне, а творче призначення. І ось тут на

поверхню знову виходять розбіжності, які існували між членами коаліції до того, як вони підписали угоду про ліквідацію совка. Це світоглядні розбіжності між Віктором Ющенком та Юлією Тимошенко, коли у нього ліберальні пріоритети в економіці, а в неї – лейбористські. В нормальній державі люди з такою розбіжністю поглядів скласти спільний уряд не можуть – завжди одні при владі, другі в опозиції. Але совок не є нормальною державою, а спільним подразником для економічних лебедя, рака і щуки, тому вони й запряглися (а народ благословив) до ліквідаційних робіт.

В міру нормалізації суспільних відносин лебідь, рак і щука повинні розлучитись відповідно до своїх політико-економічних уподобань.

Суттєвим елементом аберації в роботі уряду „Сили Народу” був ще один елемент реального українського суспільства – совок, який в силу персональних інтересів не вписався в номенклатурну державно-суспільну систему Кучми, якому в цій системі загрожувало знищення, а тому вимушений був пристати до коаліції. Очевидно, що інтерес був спільним, як з боку коаліції, так і з боку цього підвиду совка. Ющенко і Тимошенко теж мали вибір – відкинути цих ситуативних союзників, залишитись „білими і пухнастими”, але програти. Не вдаючись в оцінку рішень, прийнятих керівниками коаліції – це тема окремої і на сьогодні безпредметної дискусії, – правила поведінки для цього помаранчевого совка були виписані у інавгураційній промові президента Ющенка. Не всі прийняли, як належне, дехто вирішив, що це данина політичної традиції підтверджувати передвиборні обіцянки. Ну, а чекати наочного підтвердження від „компетентних органів”, чи це система роботи Віктора Ющенка, чи справді традиція обіцянок, залишилось зовсім недовго.

До проблеми, яка постала на шляху реформування суспільства (саме суспільства, а не лише влади) слід віднести той розкол, який мав місце на президентських виборах. Люди, які голосували за Януковича – такі самі громадяни України, як і ті, що голосували за Ющенка. Їх не можна пустити в розхід, вивести на Сибір, їх за системними правилами обіцяного нового суспільства необхідно залучати до створення цієї нової якості. Бо інакше – ми це вже проходили. Був 1930-й, 1937-й та інші роки. З першого погляду звучить як парадокс. Чи можна збудувати помаранчеву Україну біло-синіми руками? Але можна це ж питання розвернути іншим боком: а яким чином адаптувати совка до нового суспільства? Утворювати гетто? На додаток рудименти совкової свідомості в тій чи іншій мірі присутні носіям іншого суспільного світогляду, від Президента до шерегового Майдану. І це може бути поясненням того, чому наше суспільство трансформується повільніше, ніж хотілося б. Але не виправданням для тих, хто не хотів би ці зміни здійснювати.

Національний фактор.

Буде некоректним не згадати, що помаранчева революція, крім громадянського виміру мала ще й національний. З історії не усунути передвиборного паломництва Володимира Путіна в Україну, майже прописки радника голови адміністрації президента Росії, Глеба Павловського, в Україні, та його безсмертної фрази „революции вовемя не дали в морду”. Формальне проголошення Незалежності

України в 1991 році не вирішило національних проблем українців, навпаки, унаочнило розрив між совковою брехнею про національний розквіт та реальними нищенням національних традицій, мови, книжки, культури тощо. Становище, коли французька держава захищає французьку мову і культуру, польська – свою, російська – російську, а українська декларована держава тихо сприяє ліквідації українства, як поняття – ненормальне, і для людей, які усвідомлюють себе українцями – нестерпне. В сьогодинішньому глобалізованому світі українці втрачають останній прихисток, де вони могли б відчутися своєю національною автентичністю.

Якщо для когось ці проблеми здаються порожніми чи надуманими, то для значної частини українців, які приїхали на Майдан, вони були життєвими, а то й першорядними. Ці проблеми не можна зрозуміти, якщо мислити категоріями американських валянок, а якщо ігнорувати, то можна отримати хронічну хворобу суспільства. Поки що, спостерігаючи діяльність команди „Сили Народу” при владі, не можна сказати, що всі вони усвідомлюють значення української мови і культури для національної безпеки України в глобалізованому світі. Хоча визнаний фахівець Збігнєв Бжезінський виклав своє бачення на місце цих факторів у системі нацбезпеки кожної держави у „Великій шахівниці” більше десяти років тому, і ніхто проти його постулатів концепції нацбезпеки не виступав. В Росії погодились, і доповнили свою концепцію пропозиціями відвертого ворога. А от в Україні, для оригінальності, ніхто того й не збирався впроваджувати.

До чого ми прийдемо, рухаючись в нарядку змін?

Спочатку – до чого прийшли. Ми прийшли до ситуації, коли найвищі державні службовці не тримаються за своє номенклатурне крісло, а добровільно і публічно ідуть у відставку. За часів Кучми таке було поза номенклатурними звичаями. Сам по собі такий формат зміни влади – це наочний приклад здобутків Майдану. І це краший формат, аніж відстрілювання політичних конкурентів чи замітання слідів економічних злочинів з допомогою контрольного пострілу при самогубстві. Отож з огляду розвитку політичних звичаїв в Україні, відставка уряду Тимошенко – ніяка не трагедія. Тріснув чиряк протиріч між спрямованістю до відкритого суспільства і совковим менталітетом частини урядовців. Частково – протиріч в економічних поглядах учасників альянсу. Але коли чиряк тріскає, то це зменшує загрозу, що хвороба розвиватиметься вглиб. Очевидно, що тішити себе ілюзіями щодо майбутньої єдності команди, яка стояла на сцені перед Майданом, не варто. Але і не треба! Ми не будемо комунізм! В суспільстві повинні одночасно співіснувати конкурентні погляди на соціалізацію чи лібералізацію політики держави. Одні будуть владою, другі – опозицією. Але Тимошенко в опозиції до Ющенка чи Ющенко в опозиції до Тимошенко – це значно краще, ніж влада і опозиція братків. Ми ж за це боролись на Майдані, чи не так? Щоб журналіст міг спитати Президента про доходи дітей, і залишитися з головою на плечах. Щоб Президент міг вибачитися перед журналістом за образу, завдану згоряча, і корона не впала йому з голови. Щоб відставку міністрів давали не КАМАЗи з широкої дороги, а відбувалася вона в прямій трансляції національних телеканалів. Врешті, братки в опозиції до влади у відкритому суспільстві – це теж щось ненормальне.

Не буде жодної політичної трагедії, якщо команди, які стоять за Віктором Ющенком і Юлією Тимошенко не зможуть домовитися про спільні дії. Навпаки, поява опозиції з іншими економічними підходами до вирішення суспільних проблем ставить хрест на існуючій „опозиції” з менталітетом совкової номенклатури. З цього моменту її доля стає такою самою, як комуністів – втрачати шороку еноу кількість процентів електорату, який не може прилаштуватися до нових суспільних обставин. З тою різницею, що ностальгію за часами Кучми в Україні матиме дуже вже незначна частина людей. В Україні не

зупинилися заводи і залізниця, не утворилися черги до магазинів, не закрилися базари чи школи. В економічному житті не відбулося катастрофи. Коли ми збудуємо суспільство, в якому держава мінімально втручатиметься в приватне і господарське життя людини, відставку уряду більшість громадян може й не помітити. Це означатиме, що помер совок і закінчилась помаранчева революція.

Ярослав Сватко

У намаганні сягти ілюзорного президенства "всєї України", Ющенко в одну мить перестав бути президентом для західних українців, так і не ставши ним для українців східних. Доти хоча б на заході України він мав якусь точку опори. Повернення фальсифікатора виборів 2004 року в крісло прем'єра оглядачі справедливо називають серед найбільш видовищних подій останніх років. "Neue Zürcher Zeitung" 7 серпня навіть висловила сподівання, що американські політтехнологи настільки добре потрудилися над постреволюційним іміджем Януковича, що він уже ніколи не опиниться у шпиталі від попадання курячого яйця. Коли все повернулося з ніг на голову, найзручніша мішень тепер – Ющенко. Але він у народ так далеко не заходить. І до Івано-Франківську навряд чи завітає. Спробуй поцілуй...

Викладач Лондонської школи економіки Гвендолін Сакс про нинішній стан української політики годиться розповідати за допомогою французької метонімії: "Plus ça change", The Guardian, 4 серпня. Справді, чим більше змін, тим більше все по-старому. Тому президентство Ющенка щоразу яскравіше виглядає підручником втрачених країною можливостей.

Роман Офіцинський, кандидат історичних наук, Ужгородський національний університет

У в'язниці хочуть влаштувати музей Тимошенко

Працівник Лук'янівської в'язниці в Києві Микола Ярошенко одержав у спадщину 4,5 мільйони доларів. "Усі гроші збирається витратити... на в'язницю", – повідомляє газета Обком з посиланням на "Комсомольську правду". За словами видання, він планує зробити із СІЗО музей і проводити екскурсії в камери Юлії Тимошенко та Бориса Колесникова.

Походження спадщини Ярошенко пояснює так: "Річ у тому, що перш ніж стати інспектором, я служив пастором протестантської церкви в Борисполі й очолював центр "Християнська надія". Ми допомагали сиротам, знедоленим". "А цей магнат з ПАР, так само, як і я, брав участь у міжконфесійному об'єднанні "Союз християн". І він у своєму заповіті розподілив п'ятнадцять мільйонів статку між кількома благодійними центрами в усьому світі. Чому в список потрапив і наш, не знаю, але на усе воля Божа...", – пояснює інспектор.

"От я і вирішив з Лук'янівського СІЗО зробити музей. Буде дуже цікаво. Експонати зберемо – відмички, малюки (листи ув'язнених на волю) і так далі", – додає Ярошенко. За його словами, екскурсоводами стануть колишні працівники ізолятора, які вийшли на пенсію. "Дорослим відвідувачам почнемо роби видавати, замість капців, як заведено в музеях. Покажемо камери, де Тимошенко і Колесников сиділи. Ще можна організувати тюремний туризм", – розповідає Ярошенко. "Приміром, стомилася людина від буденності, хочеться чогось такого – а ми її в камеру, на тюремний пайок. "Відпочине" і швиденько зрозуміє, що на волі будь-які проблеми – не проблеми", – додає він. За словами Ярошенка, музей він створює "у першу чергу для того, щоб у нього водили на екскурсії школярів". "Показували їм, що в криміналі немає ніякої романтики, а є параші, ґрати і шкарпетки, на яких можна повіситися. Що стосується ідеї "тюремного туризму", то це просто для того, щоб гроші окупалися", – пояснює інспектор.

ЗАБУТИЙ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

В усьому світі широко відоме ім'я 20-річного студента празького Карлова університету Яна Палаха, котрий 16 січня 1969 року на знак протесту проти окупації Чехословаччини радянськими військами здійснив акт самоспалення на Вацлавській площі у Празі. Палах вчинив самоспалення коли зрозумів, що опір чехів і словаків іноземній окупації слабне. Але Палах мав попередника в Україні – **Василя Макуха**. По смерті Палаха усе суспільство Чехословаччини піднялося на боротьбу з радянськими окупантами. Похорон Палаха тоді перетворився на багатотисячну демонстрацію на підтримку свободи. Сьогодні у Чехії Ян Палах є національним героєм. Про нього знімають фільми, дата смерті Палаха відзначається урочистими зборами. Його смерть об'єднала чехів і словаків у потужний рух опору.

Василь Макух
з дочкою Оленою

Мало хто знає що Палах мав попередника в Україні, котрий першим вчинив акт самоспалення, протестуючи проти введення радянських військ до Чехословаччини, а також проти окупації України радянським режимом, проти тотальної русифікації, під гаслом незалежності України. Цим попередником був дніпропетровець Василь Макух (з наголосом на першому складі). З довідника, виданого Львівським університетом, дізнаємося про Василя Макуха небагато: «МАКУХ ВАСИЛЬ (1921 - 5.11.1968) - український правозахисник. Народився у Карові Сокальського району Львівської області. З 1944 перебував в Українській Повстанській Армії, служив у військовій розвідці. В лютому 1946 під час одного з боїв був поранений і схоплений НКВД. Незабаром засуджений до 10 років концтаборів і 5 років заслання. Після звільнення вимушений був поселитися у Дніпропетровську. Брав участь в українському правозахисному русі 1960-х рр. 5.11.1968 Василь Макух на знак протесту проти комуністичної тоталітарної системи, колоніального становища України і політики русифікації та агресії СРСР проти Чехословаччини, здійснив акт самоспалення на Хрещатику у Києві.»

В лабети НКВД Василь Макух потрапив у двадцятип'ятирічному віці, був в'язнем мордовських таборів, на заслання перебував у Сибіру. Після заслання йому було заборонено повертатися до Західної України і він приїхав до Дніпропетровська, де у селищі Клочко на вулиці Пожежній у будинку своєї бабусі жила Лідія – жінка, з якою він познайомився у заслання. Строк її заслання закінчився двома роками раніше. Лідія була засуджена у сімнадцятирічному віці також до 10 років таборів і 5 років заслання. Як пише дніпропетровський журналіст Сергій Довгаль, німецькі війська, відступаючи з Дніпропетровська, погнали з собою цивільних. Лідія Іванівна з мачухою, опинившись у чужих для них краях без засобів для існування, приєдналися до артистів чи то з Симферополя чи то з Мелітополя. У мачухи був гарний голос і її взяли співачкою до агітбригади. Лідія танцювала у танцювальній групі агітбригади. Виступали перед німцями та власівцями. Агітбригада побувала у Чехословаччині, Голландії, Франції, Німеччині. По війні артисти повернулися чи були інтерновані на батьківщину і всі до одного потрапили до таборів. Приїхавши в Дніпропетровськ до Лідії, котру покохав ще у сибірському заслання і з котрою після її звільнення два роки листувався, Василь спочатку одружуватися не хотів, кажучи: «Все одно рано чи пізно віддам життя за волю України, то навіщо сім'ю заводити.» Але таки одружився, у подружжя Макухів народилися двоє дітей – син Володимир і донька Ольга. Василь поступив до дев'ятого класу вечірньої школи, працюючи у цеху вогнетривів, потім слюсарем. Отримавши атестат про середню освіту, поступив до ВУЗу, але невдовзі був відрахований з числа студентів, бо в інституті дізналися про його судимість. Продовжував набувати освіту самостійно. Лідія працювала кухарем. Василь ремонтував устаткування у торгових закладах. Жили незможливо але дружно, росли діти. Коли прийшов час віддавати їх до школи, Василь

наполягав на тому, щоб діти навчалися українською мовою. Ліда не розуміла: «Поруч є російська школа, коли наші діти починають розмовляти українською, з них сміються, називають бакланамі...». «Це все мине, Лідочко, настане час, коли Україна буде самостійною» – відповів Василь. До Василя заходив приятель, з яким вони розмовляли потайки від усіх. Будинок Макухів відвідували люди, що приїздили з Західної України. Відвідуючи рідних на Львівщині, він говорив про антиукраїнство влади у Дніпропетровську, тотальну русифікацію, про свою готовність пожертвувати собою в ім'я України.

Восени 1968 року Василь Макух поїхав на Львівщину до рідних. Відїжджаючи до Львова, сказав дружині: «Якщо зі мною щось трапиться, знайте, я вас усіх дуже люблю.» Написав зі

Львівщини кілька листів до друзів з Нікополя, Києва, Дніпропетровська, два листи до дружини. Листи закінчувалися гаслом «Слава Україні!». Поїхав до Києва, не взявши валізу – тільки кілька яблук та банку з рідиною, як пояснив племінниці Ярославі, з соком. Згодом батько Василя недорахувався у коморі банки з бензином.

Перед 7 листопада 1968 року, черговою річницею Жовтневої революції, у Києві підпільно готувалася демонстрація протесту проти вторгнення радянських військ до Чехословаччини. Та організаторів хтось зрадив – Василь Макух залишився сам. І п'ятого листопада у Києві він здійснив акт самоспалення, облившись бензином. Живий смолоскип палав на Хрещатику, останніми словами Василя Макуха був крик «Геть колонізаторів! Хай живе вільна Україна!». 6-го листопада Василь Макух помер від несумісних з життям опіків.

Лідії Іванівні про смерть чоловіка повідомили двоє людей, котрі постукали у вікно. Коли вона та її кум Іван Ципух приїхали до Києва щоб забрати тіло, то опинилися під конвоєм. Як розповідає Лідія, її з кумом протримали ніч у холодному приміщенні і тільки ранком привезли до моргу, слідували щоб вони ні з ким не спілкувалися. Похорон на кладовищі селища Клочко також відбувся під пильним оком КДБ, людей, котрі прийшли на похорон, ретельно переписали. Сестру Василя Макуха, яка проживала у Сокальському районі Львівської області, вже сьомого листопада викликали до районного управління КДБ, звідки вона повернулася з пошкодженими легенями, плювала кров'ю і за два роки померла. Лідію Макух почали викликати на допити, допитувалися, з ким дружив Василь, хто до нього приходив. Її звільнили з роботи, щоб прогудувати дітей їй довелося продати все майно. Кілька років Лідія Іванівна не могла влаштуватися на будь-яку роботу.

З вісімдесятирічною Лідією Іванівною і її сином Володимиром Макухом я зустрівся на старому Клочківському кладовищі біля скромної могили Василя Макуха з невеличкою металевою табличкою. Донька Ольга, котра працює в обласній лікарні на запитання чи отримує вона якусь допомогу від держави крім пенсії відповіла, що їй щомісяця присилають з Києва сто двадцять гривень й вона за це дуже вдячна.

Було 22 травня, день перепоховання Тараса Шевченка. Згадалися слова Кобзаря «Прадідів великих правнуки погані». Хто ми такі є? Безпам'ятні, безмовні, погані діти. Сто двадцять гривень коштує наша пам'ять про людину, яка віддала життя щоб нагадати сучасникам у якій нелюдській державі вони живуть, збудити пам'ять, змусити замислитися про жорстокість і ненажерливість радянського монстра, про свій народ, про Україну, про її волю. Дніпропетровська організація політичних в'язнів і репресованих, політичні організації направили на адресу президента України клопотання про присвоєння Василеві Макуху посмертно звання Героя України. До дніпропетровської міської ради направляється пропозиція присвоїти одній з вулиць Дніпропетровська імені Василя Макуха. Варто було б подумати і про пам'ятник людині-смолоскипу у Дніпропетровську.

Геннадій Сахаров

У цій половині будинку на вул.
Пожежній Макух прожив 11 років